

*Plany zawodowe i oczekiwania uczniów
ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
z terenu powiatu nyskiego*

Powiatowy Urząd Pracy w Nysie

Badanie zrealizowane przez: Ośrodek Badań Społecznych „**INDEKS**”

Biuro: ul. Kozia 16, 61-835 Poznań, tel./fax. (061) 8 55 15 75, tel. 502 625 176

www.indeks-badania.pl

Poznań, kwiecień 2013

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Metodologia badań realizowanych wśród uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych powiatu nyskiego.....	5
Charakterystyka lokalnego rynku pracy.....	7
System edukacji w powiecie nyskim.....	7
Szkolnictwo na poziomie ponadgimnazjalnym w podregionie nyskim.....	9
Charakterystyka badanej próby	11
Stopień zadowolenia z wyboru szkoły.....	15
Determinanty wyboru nauki w szkole ponadgimnazjalnej.....	16
Edukacja w szkole a przygotowanie do podjęcia zatrudnienia.....	19
Uczestnictwo w zajęciach praktycznych lub praktykach zawodowych organizowanych przez szkołę.....	20
Plany po zakończeniu edukacji.....	21
Plany związane z kontynuowaniem edukacji.....	22
Plany zawodowe uczniów nie zamierzających kontynuować edukacji.....	25
Praca zarobkowa – doświadczenie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	28
Plany emigracyjne uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego.....	30
Plany zawodowe – ocena sytuacji na rynku pracy	32
Ocena szans na zatrudnienie.....	35
Oczekiwana forma zatrudnienia.....	36
Branża, w której chcieliby pracować uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.....	37
Oczekiwane wynagrodzenie.....	38
Ocena kwalifikacji i umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem	39
Korzystanie z doradztwa zawodowego.....	41
Uczestnictwo w dodatkowych, nieobowiązkowych formach nabywania wiedzy i umiejętności	42
Zainteresowanie uczestnictwem w programach umożliwiających nabycie doświadczenia zawodowego.....	44
Wiedza dotycząca aktywnego poszukiwania pracy.....	45
Podsumowanie i wnioski.....	46

Wprowadzenie

Według dostępnych danych należy stwierdzić, że absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w Polsce, którzy po ukończeniu szkoły zamierzają podjąć pracę zarobkową bardzo szybko napotykać na pierwsze trudności w wejściu na rynek pracy. Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych od lat stanowią grupę dużego ryzyka i znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Jak wynika z badań, w Polsce absolwent szuka pracy średnio przez dwa lata, natomiast w krajach starej Unii Europejskiej zaledwie trzy miesiące. Za główne przyczyny takiego stanu rzeczy uważa się przede wszystkim niedopasowany do potrzeb rynku pracy system edukacji oraz niedostateczny system zdobywania doświadczenia w trakcie nauki (praktyki, staże). Jednocześnie na efektywne kształtowanie polityki edukacyjnej w gminach i powiatach, szczególnie na poziomie szkolnictwa zawodowego, ciągle zbyt mały wpływ mają lokalni pracodawcy. W analizie sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych nie można oczywiście pominąć problemu wyboru szkoły oraz ścieżki zawodowej, która powinna następować przy aktywnym współdziałaniu specjalistów z zakresu doradztwa i poradnictwa zawodowego. Zapotrzebowanie na rynku pracy określonych specjalistów, jakość kształcenia, adekwatny do predyspozycji wybór kierunku kształcenia, to tylko część czynników mających wpływ na powodzenie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na rynku pracy oraz w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej. Nie bez znaczenia pozostają indywidualne oczekiwania, umiejętności, aktywność i mobilność osób poszukujących pracy. Poza systemem edukacji, który odgrywa niebagatelną rolę w przygotowaniu osób do wejścia na rynek pracy, duże znaczenie w aktywizowaniu młodych bezrobotnych odgrywają instytucje rynku pracy, w tym publiczne służby zatrudnienia. Dysponują one wieloma instrumentami i usługami, które mają na celu zdobycie doświadczenia zawodowego przez młode osoby (staże, prace interwencyjne, dofinansowanie pracodawcy przy tworzeniu miejsc pracy), podnoszenie kwalifikacji i zdobywanie uprawnień (szkolenia, kursy, finansowanie egzaminów), wsparcie przedsiębiorczości (doradztwo, dofinansowanie), pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (Klub Pracy, warsztaty aktywizujące), czy profesjonalne pośrednictwo pracy w połączeniu z doradztwem zawodowym.

Reasumując powyższe, konieczne wydaje się adekwatne wspieranie młodzieży także w procesie podejmowania decyzji zawodowych i edukacyjnych. Takie wsparcie możliwe jest dopiero po dogłębnym zdiagnozowaniu priorytetów, planów i aspiracji uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. Odpowiedzią na taką potrzebę są dane i informacje zawarte w niniejszym raporcie, które umożliwiły poznanie oczekiwań młodzieży kształcącej się

w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu nyskiego. Wiedza płynąca z badań powinna pozwolić na zaplanowanie możliwych i właściwych działań, w taki sposób by w odpowiednim momencie pomóc młodym osobom, które nie przewidują dalszej edukacji w odnalezieniu się na rynku pracy.

Przedłożony raport zawiera szczegółową analizę wyników badań społecznych, które zostały przeprowadzone przez Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych INDEKS z Poznania wśród uczniów ostatnich klas uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu nyskiego. W raporcie zawarte zostały zarówno najważniejsze oraz najciekawsze wnioski z kompleksowego badania planów i aspiracji zawodowo - edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Badanie zostało przeprowadzone na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie w okresie od 18.02.2013 roku do 12.04.2013 roku. W prezentowanym opracowaniu wykorzystano dane pochodzące z:

- ✓ analizy dostępnych danych statystycznych, będących w dyspozycji Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wydziału Edukacji i Kultury Starostwa Powiatowego w Nysie.
- ✓ badań ankietowych ilościowych przeprowadzonych techniką wywiadów audytoryjnych wśród **500** uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego.

Nadrzędnym celem projektu badawczego było szczegółowe poznanie planów, a także aspiracji – zarówno edukacyjnych jak i zawodowych – uczniów ostatnich klas ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego oraz stopnia ich przygotowania do wejścia na rynek pracy.

Cele szczegółowe badania to między innymi: ocena szkoły, determinanty wyboru szkoły, plany edukacyjne i zawodowe uczniów, doświadczenia zawodowe, plany i preferencje dotyczące przyszłej pracy zarobkowej, subiektywna ocena przygotowania do poszukiwania pracy, sposoby poszukiwania pracy, oczekiwania finansowe oraz poziom kwalifikacji zawodowych.

Wyniki badań powinny służyć wspomaganie procesów decyzyjnych administracji lokalnej, placówek edukacyjnych oraz instytucji rynku pracy w zakresie wsparcia systemu edukacji, tak by był on skutecznym narzędziem wzrostu zatrudnienia w regionie. Wyniki

powinny także przyczynić się do promocji możliwości zatrudnienia osób, które ukończyły szkołę ponadgimnazjalną i zamierzają wkroczyć na rynek pracy oraz stworzenia propozycji określonych działań i rekomendacji ukierunkowanych na aktywizację zawodową bezrobotnych absolwentów.

Metodologia badań realizowanych wśród uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych powiatu nyskiego

Zgodnie z zaakceptowaną koncepcją metodologiczną, badanie przeprowadzone wśród uczniów miało charakter ilościowy i zostało zrealizowane techniką ankiety audytoryjnej – jest to najefektywniejsza technika w przypadku badań uczniów, która umożliwia jednoczesne przebadanie większej grupy respondentów. Narzędziem badawczym zastosowanym w badaniu był kwestionariusz ankiety audytoryjnej zapewniający wysoki stopień standaryzacji danych. Kwestionariusz ankiety składał się z pytań zamkniętych, pytań z możliwością wielokrotnego wyboru, z kafeterią odpowiedzi oraz pytań otwartych umożliwiających swobodną wypowiedź respondenta. Kwestionariusz ankiety składał się z bloków pytań odpowiadających wymienionym szczegółowym celom badania (wzór kwestionariusza ankiety znajduje się w załączniku do niniejszego raportu). Ankiety wypełniane były przez uczniów osobiście podczas jednej z lekcji pod nadzorem przeszkolonego ankietera, który nadzorował proces zbierania ankiet oraz wyjaśniał wszelkie wątpliwości respondentom.

Zgodnie z oczekiwaniami Zleceniodawcy – Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie badanie przeprowadzono na próbie badawczej **500 uczniów**. Na potrzeby badania określony został kwotowo – celowy dobór próby, w którym kwoty wyznaczone zostały poprzez: typ szkół ponadgimnazjalnych oraz płeć uczniów. Badaniem ankietowym zostali objęci uczniowie ostatnich klas wszystkich szkół ponadgimnazjalnych na obszarze powiatu nyskiego (10 szkół). Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości. Opisane zostały także podgrupy badanych o największym i najmniejszym procencie odpowiedzi na dane pytanie.

Próba badawcza

Operat losowania próby badawczej stanowili uczniowie ostatnich klas 7 zespołów szkół ponadgimnazjalnych oraz 2 liceów ogólnokształcących, mieszczących się na terenie powiatu nyskiego:

- ✓ Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Nysie
- ✓ Zespół Szkół Ekonomicznych w Nysie
- ✓ Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie
- ✓ Zespół Szkół Technicznych w Nysie
- ✓ Zespół Szkół w Głuchołazach
- ✓ Zespół Szkół w Paczkowie
- ✓ Zespół Szkół w Otmuchowie
- ✓ I Liceum Ogólnokształcące Carolinum w Nysie
- ✓ Diecezjalne Liceum Humanistyczne w Nysie

W badaniach ankietowych uczestniczyło 500 uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego. Na podstawie danych statystycznych przekazanych przez Wydział Edukacji i Kultury Starostwa Powiatowego w Nysie oraz Diecezję Opolską opracowano reprezentatywny dobór próby badawczej, w której kwoty wyznaczone zostały poprzez rodzaj szkoły oraz płeć uczniów.

Tabela nr 1. Dobór próby N=500.

Typ szkoły	Ogółem	% ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Licea ogólnokształcące	234	46,8%	149	85
Zasadnicze Szkoły Zawodowe	98	19,6%	25	73
Technika	168	33,6%	73	95
Suma	500	100,0%	247	253

Zebranie materiału empirycznego poprzedził pilotaż badania mający na celu weryfikację poprawności narzędzi badawczych.

Charakterystyka lokalnego rynku pracy

Powiat nyski od wielu lat jest w czołówce powiatów w województwie opolskim wyróżniających się wysoką stopą bezrobocia. Na dzień 31 grudnia 2012 roku stopa bezrobocia wyniosła 20,8%. Powiat nyski zajmuje ostatnią pozycję wśród powiatów województwa opolskiego z punktu widzenia stopy bezrobocia. Według danych GUS na koniec grudnia 2012 roku stopa bezrobocia dla województwa opolskiego wynosiła 14,3%, natomiast w skali kraju była nieznacznie niższa i wynosiła 13,4%. Różnica między stopą bezrobocia dla powiatu nyskiego, a stopą bezrobocia dla województwa opolskiego i kraju wynosiła odpowiednio 6,5% oraz 7,4%. Takie wyniki wskazują na występowanie istotnych problemów na lokalnym rynku pracy w zakresie zatrudnienia, podaży i popytu na pracę. W związku z dużo mniejszą chłonnością lokalnego rynku pracy i możliwością absorpcji siły roboczej stopa bezrobocia jest na bardzo wysokim poziomie, wyższym niż przeciętna stopa dla województwa opolskiego i dla całego kraju. Negatywna fluktuacja zatrudnienia w regionie powoduje, że stopa bezrobocia przez długi okres utrzymuje się na zbliżonym relatywnie wysokim poziomie. Trudną i pogarszającą się sytuację potwierdza także spadek liczby wolnych miejsc pracy przy jednoczesnym dynamicznym wzroście liczby osób poszukujących pracy. Bezrobocie w powiecie nyskim jest silnie zróżnicowane terytorialnie z uwzględnieniem wielkości bezrobocia. Na koniec grudnia 2012 r. największy odsetek bezrobotnych mieszkańców powiatu nyskiego generowali mieszkańcy miasta Nysa oraz gminy Głucholązy. Na niekorzystną sytuację na lokalnym rynku pracy nakładają się także problemy, z którymi muszą zmierzyć się bezrobotni absolwenci, a w szczególności bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Ich trudna sytuacja na rynku pracy związana jest z brakiem doświadczenia zawodowego i brakiem odpowiednich kwalifikacji zawodowych.

System edukacji w powiecie nyskim

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2011 roku na terenie powiatu nyskiego znajdowało się 75 przedszkoli, w tym 18 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Do przedszkoli zlokalizowanych w powiecie nyskim uczęszczało 4 049 dzieci. W powiecie nyskim w 2011 roku funkcjonowało 60 szkół podstawowych, w których naukę pobierało 7 154 dzieci oraz 24 gimnazja, w których kształciło się 4 511 uczniów. Na terenie powiatu nyskiego w 2011 roku znajdowały się łącznie 53 szkoły ponadgimnazjalne i wyższe prowadzone przez Starostwo Powiatowe w Nysie oraz prowadzone przez jednostki

inne niż jednostki samorządu terytorialnego. W 2011 roku w powiecie znajdowało się 9 zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży, w roku szkolnym 2011 naukę w tego rodzaju placówce ukończyło 360 absolwentów. Największy odsetek absolwentów zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży ukończyło kierunki inżynieryjno – techniczne 38,5%, ekonomiczne i administracyjne 21,6% oraz usługi dla ludności 18,3% absolwentów. Na terenie powiatu nyskiego w 2011 roku istniała możliwość pobierania nauki w jednym z 9 techników. W roku szkolnym 2011 naukę w technikum dla młodzieży ukończyło 363 absolwentów, największy odsetek uczniów ukończyło kierunki: inżynieryjno-techniczne - 20,8% spośród wszystkich absolwentów, usługi dla ludności – 20,8%, architektury i budownictwa – 19,2% oraz kierunki społeczne – 11%. W analizowanym okresie na terenie powiatu nyskiego funkcjonowało 7 liceów ogólnokształcących, które w 2011 roku ukończyło 705 uczniów. W powiecie nyskim zlokalizowanych jest także 8 szkół policealnych oraz 18 szkół dla dorosłych. W Nysie zlokalizowana jest także Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, której absolwentami w 2011 roku zostało 1 177 osób.

Tabela nr 2. Liczba szkół na poszczególnych poziomach kształcenia w powiecie nyskim w 2011 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

RODZAJ SZKOŁY	LICZBA
Szkoły dla dorosłych	18
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	9
Technika dla młodzieży	9
Szkoły policealne	8
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	7
Licea profilowane dla młodzieży	1
Szkoły wyższe	1

Tabela nr 3. Liczba absolwentów szkół na poszczególnych poziomach kształcenia w powiecie nyskim w roku szkolnym 2011 / 2012 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

RODZAJ SZKOŁY	Absolwenci	Kobiety	Mężczyźni
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	360	130	230
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	705	473	232
Licea profilowane dla młodzieży	21	8	13
Technika dla młodzieży	363	152	211
Szkoły policealne	201	147	54
Szkoły dla dorosłych	355	128	227
Szkoły wyższe	1117	804	313

Starostwo Powiatowe w Nysie prowadzi następujące szkoły ponadgimnazjalne:

- ✓ Technika – 5 placówek,
- ✓ Zasadnicze Szkoły Zawodowe – ze specjalnymi 7,
- ✓ Licea Ogólnokształcące, w tym licea dla dorosłych 7 placówek,
- ✓ Szkoły Policealne – 3 placówki.

- ✓ Według danych dotyczących liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Starostwo Powiatowe w Nysie z roku szkolnego 2011/2012 wynika, że licea ogólnokształcące ukończyło 507 osób, w tym 337 dziewcząt, licea profilowane - 20, w tym 5 dziewcząt; technika – 408 osób, w tym 187 dziewcząt, a zasadnicze szkoły zawodowe – 263 osób, w tym 102 dziewczyny.

- ✓ Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Starostwo Powiatowe w Nysie w roku szkolnym 2012/2013 jest następująca: licea ogólnokształcące – 479 uczniów, w tym 317 dziewcząt; technika – 411 uczniów, w tym 137 dziewcząt, zasadnicze szkoły zawodowe – 265, w tym 92 dziewczyny.

Szkolnictwo na poziomie ponadgimnazjalnym w podregionie nyskim

Powiat nyski jest silnie zróżnicowany pod względem wskaźników dotyczących skolaryzacji, liczby uczniów i typów szkół ponadgimnazjalnych. Widoczna jest wyraźna koncentracja edukacji uczniów w szkołach ogólnokształcących oraz w szkołach zawodowych i ogólnie - zawodowych, czyli tych szkołach, które kończą się egzaminem maturalnym. Do analizy szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym posłużono się wskaźnikiem skolaryzacji netto – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej, jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Należy zwrócić uwagę na kilka interesujących kwestii.

- Współczynnik skolaryzacji netto dla zasadniczych szkół zawodowych w podregionie nyskim, jest zdecydowanie wyższy niż w skali całego kraju i pozostaje na zbliżonym poziomie do wskaźników wojewódzkich.
- Współczynnik skolaryzacji netto dla liceów ogólnokształcących dla podregionu nyskiego jest widocznie, o około 8 % niższy niż wskaźniki ogólnopolskie.
- Niższy współczynnik skolaryzacji netto w podregionie nyskim odnotowano w przypadku szkół policealnych.

Tabela nr 4. Współczynnik skolaryzacji netto w Polsce, województwie opolskim oraz podregionie nyskim. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI NETTO			
Typ szkoły	POLSKA	OPOLSKIE	Podregion nyski
zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat)	13,69	16,88	16,05
licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat)	44,39	37,00	36,34
szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat)	30,77	31,91	29,41
szkoły policealne (wiek 19-21 lat)	7,52	5,60	3,62

Interesujące dane dotyczą zmiany wskaźnika skolaryzacji netto w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie nyskim na przestrzeni kilku lat. W ostatnich latach widoczny jest wzrost wartości współczynnika skolaryzacji netto w przypadku szkół zasadniczych zawodowych. Wyraźny spadek współczynnika zaobserwowano natomiast w przypadku szkół średnich zawodowych. W okresie 2006 - 2011 był on bardzo dynamiczny i wyniósł 5,8%. Ograniczenie kształcenia na poziomie średnim zawodowym nie jest rekompensowane wzrostem wskaźnika skolaryzacji w szkołach ogólnokształcących, w których tendencja ma charakter constans, a kompensuje się w przypadku szkół zasadniczych.

Tabela nr 5. Współczynnik skolaryzacji netto w podregionie nyskim w latach 2006 - 2011. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

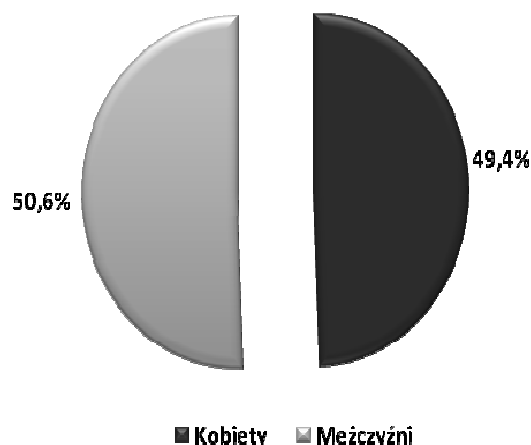
WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI NETTO						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat)	13,20	14,39	15,70	16,17	16,09	16,05
licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat)	36,40	36,10	35,94	35,35	36,47	36,34
szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat)	35,20	32,97	31,78	31,70	30,31	29,41
szkoły policealne (wiek 19-21 lat)	7,40	6,36	7,12	5,13	4,12	3,62

Charakterystyka badanej próby

Płeć respondentów

W odniesieniu do pierwszej zmiennej – płci respondentów należy przypomnieć, iż struktura badanej populacji miała charakter reprezentatywny, stąd też dobór próby z uwzględnieniem płci odzwierciedla strukturę populacji uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego. Według

Wykres nr 1. Struktura badanej próby – płeć respondentów. (N=500, w %)

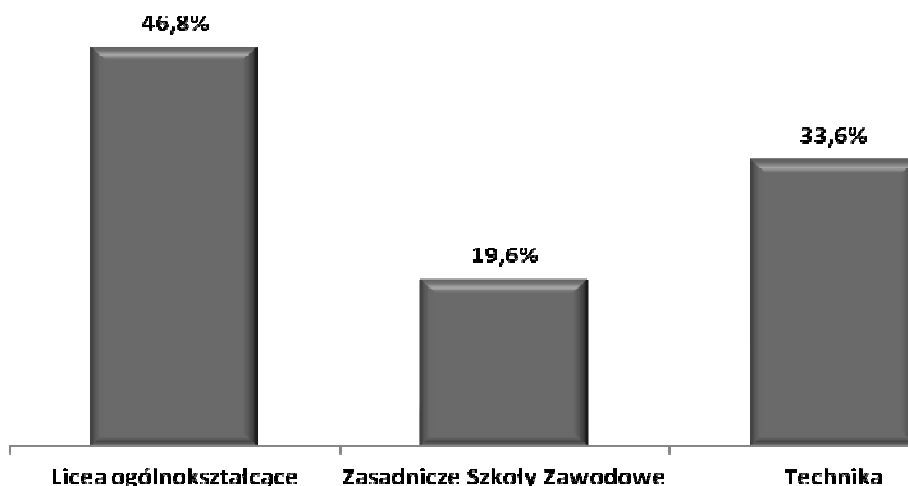

danych, rozkład omawianej cechy demograficznej jest następujący - 51,8% uczestników badania stanowili mężczyźni, natomiast zbliżony odsetek - 48,2% to kobiety.

Typ szkoły, do której uczęszczają respondenci

Rodzaj szkoły, do której uczęszczają uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego, także stanowi reprezentatywne odzwierciedlenie populacji generalnej. Największy odsetek badanych uczniów stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących – 46,8%, co trzeci ankietowany to uczeń technikum, natomiast odsetek uczniów zasadniczych szkół zawodowych wynosił 19,6%.

Wykres nr 2. Struktura badanej próby – rodzaj szkoły. (N=500, w %)

Poniżej przedstawiony został reprezentatywny dobór próby z uwzględnieniem profilu szkoły ponadgimnazjalnej oraz płci uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z obszaru powiatu nyskiego. Według danych odsetek kobiet był dominujący wśród respondentów – uczniów liceów ogólnokształcących – 63,7%, przy 36,3% badanych mężczyzn w tego typu szkołach. Odwrotna sytuacja występowała w przypadku pozostałych profili szkół, w których wyraźnie dominowali mężczyźni. W zasadniczych szkołach zawodowych odsetek ankietowanych mężczyzn wynosił 76,5%, natomiast w technikach 56,5%.

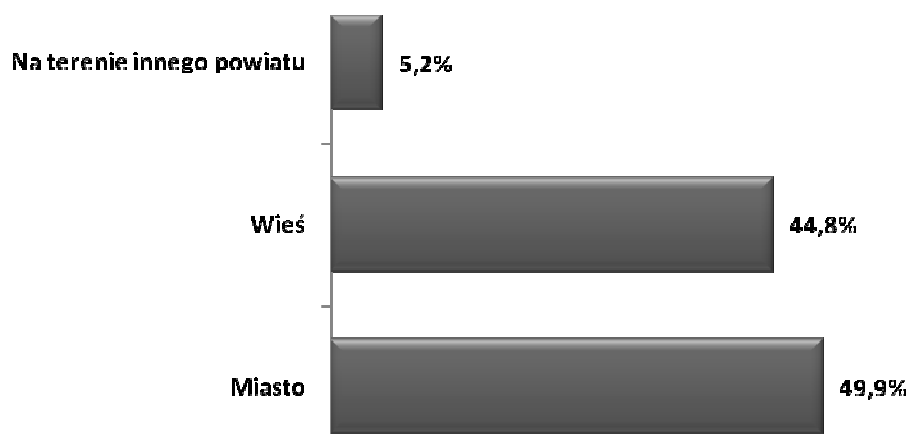
Tabela nr 6. Struktura badanej próby – rodzaj szkoły i płeć

Typ szkoły	Ogółem	% ogółem	Kobiety	% Kobiety	Mężczyźni	% Mężczyźni
Licea ogólnokształcące	234	46,8%	149	63,7%	85	36,3%
Zasadnicze Szkoły Zawodowe	98	19,6%	25	25,5%	73	76,5%
Technika	168	33,6%	73	43,5%	95	56,5%
Suma	500	100,0%	247	49,4%	253	50,6%

Miejsce zamieszkania respondentów

W badaniach uczestniczyło łącznie 49,9% uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zamieszkujących w miastach powiatu nyskiego. Odsetek uczniów zamieszkujących obszary wiejskie stanowił łącznie 44,8% wszystkich uczestników badania. Udział ankietowanych, którzy zamieszkują na obszarze innego powiatu, niż powiat nyski wynosił 5,2%.

Wykres nr 3. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania respondentów (obszar miejski, wiejski) (N=500, w %)

Poniżej zaprezentowano udział uczestników badania ze względu na dokładne miejsce zamieszkania z uwzględnieniem poszczególnych miast i gmin powiatu nyskiego. Zdecydowanie największy odsetek ankietowanych stanowili mieszkańcy miasta Nysa – 33% ogółu badanych uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. Uczniowie mieszkający na

wsi w obrębie gminy Nysa stanowili 10,6% osób uczestniczących w badaniu, natomiast 7,2% to ankietowani mieszkający na wsi w obrębie gminy Otmuchów.

Wykres nr 4. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania respondentów. (N=500, w %)

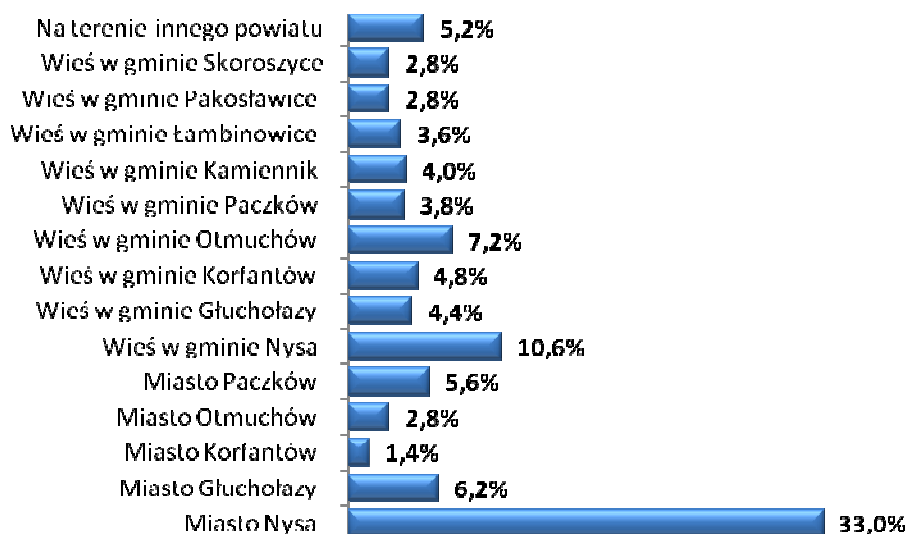

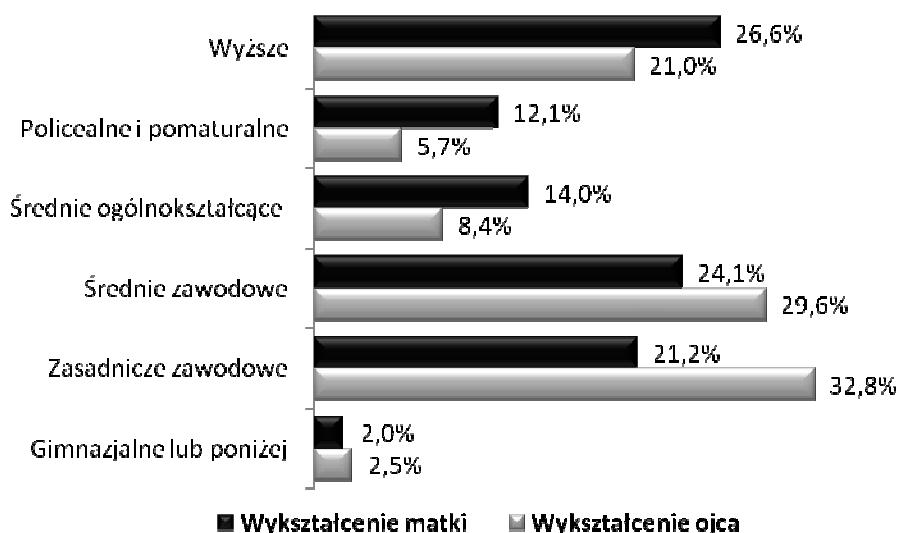
Tabela nr 7. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania respondentów z uwzględnieniem typu szkoły, do której uczęszczają.

Miejsce zamieszkania			Rodzaj szkoły					
Miejsce zamieszkania	Ilość	%	Liceum ogólnokształcące		Zasadnicza szkoła zawodowa		Technikum	
				%		%		%
Miasto Nysa	165	33,0%	101	43,2%	31	31,6%	33	19,6%
Miasto Głuchołazy	31	6,2%	8	3,4%	9	9,2%	14	8,3%
Miasto Korfantów	7	1,4%	1	0,4%	4	4,1%	2	1,2%
Miasto Otmuchów	14	2,8%	4	1,7%	9	9,2%	1	0,6%
Miasto Paczków	28	5,6%	26	11,1%	2	2,0%	0	0,0%
Wieś w gminie Nysa	53	10,6%	16	6,8%	7	7,1%	30	17,9%
Wieś w gminie Głuchołazy	22	4,4%	10	4,3%	4	4,1%	8	4,8%
Wieś w gminie Korfantów	24	4,8%	11	4,7%	3	3,1%	10	6,0%
Wieś w gminie Otmuchów	36	7,2%	10	4,3%	7	7,1%	19	11,3%
Wieś w gminie Paczków	19	3,8%	9	3,8%	3	3,1%	7	4,2%
Wieś w gminie Kamiennik	20	4,0%	13	5,6%	0	0,0%	7	4,2%
Wieś w gminie Łambinowice	18	3,6%	10	4,3%	0	0,0%	8	4,8%
Wieś w gminie Pakosławice	14	2,8%	1	0,4%	2	2,0%	11	6,5%
Wieś w gminie Skoroszyce	14	2,8%	3	1,3%	6	6,1%	5	3,0%
Na terenie innego powiatu	26	5,2%	11	4,7%	5	5,1%	10	6,0%
Brak odpowiedzi	9	1,8%	0	0,0%	6	6,1%	3	1,8%
SUMA	500	100,0%	234	100,0%	98	100,0%	168	100,0%

Wykształcenie rodziców

Ankietowani proszeni byli również o podanie poziomu wykształcenia swoich rodziców. Te pytania dotyczące metryki zostały zadane w celu poszukiwania zależności pomiędzy wykształceniem rodziców, a wyborem ścieżki edukacyjnej dzieci - poziomem wykształcenia rodziców badanych uczniów, a uzyskanym wykształceniem przez dzieci. Na poniższym wykresie przedstawione zostało wykształcenie rodziców/rodzica – respondentów biorących udział w badaniu. Według danych największy odsetek ojców, blisko co trzeci posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – 32,8%, natomiast 29,6% wykształcenie średnie zawodowe. Znaczny odsetek ojców ankietowanych uczniów – 21% legitymuje się wykształceniem wyższym. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiada 8,4% ojców ankietowanych uczniów, natomiast policealne lub pomaturalne - 5,7%. Najmniejszy odsetek – 2,5% ojców uczniów biorących udział w badaniu uzyskał wykształcenie gimnazjalne lub poniżej. Deklarowany poziom wykształcenia matek uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych jest wyższy niż poziom wykształcenia ojców. Największy odsetek matek posiada wykształcenie wyższe 26,6% oraz średnie zawodowe – 24,1%. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 21,2% matek ankietowanych osób, średnim ogólnokształcącym 14%, natomiast policealnym lub pomaturalnym 12,1%. Najniższy poziom wykształcenia – gimnazjalne lub poniżej posiada 2% matek uczniów, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres nr 5. Struktura respondentów – ze względu na poziom wykształcenia rodziców. (N=500, w %)

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono wykształcenie rodziców/rodzica z uwzględnieniem typów szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczają respondenci.

Przedstawione dane należy traktować jako wskaźnik występowania swoistego rodzaju mechanizmu dziedziczenia statusu. Większość badanych uczniów zdobywa wykształcenie na tym samym poziomie co ich rodzice i zapewne będzie aspirowała do zdobycia jeszcze wyższego poziomu wykształcenia.

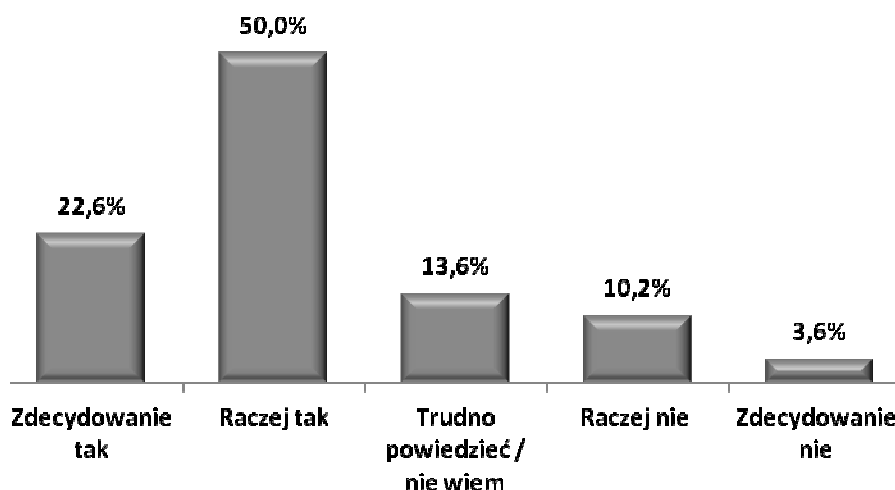
Tabela nr 8. Wykształcenie rodziców z uwzględnieniem typów szkół, do których uczęszczają respondenci.

Wykształcenie	Liceum ogólnokształcące		Zasadnicza szkoła zawodowa		Technikum	
	Wyksz. matki	Wyksz. ojca	Wyksz. matki	Wyksz. ojca	Wyksz. matki	Wyksz. ojca
Gimnazjalne lub poniżej	1,3%	2,1%	3,1%	3,1%	1,8%	2,4%
Zasadnicze zawodowe	13,2%	20,1%	20,4%	37,8%	31,0%	44,6%
Średnie zawodowe	19,2%	26,9%	20,4%	33,7%	28,6%	26,2%
Średnie ogólnokształcące	14,5%	10,3%	20,4%	9,2%	10,1%	5,4%
Policealne i pomaturalne	11,1%	6,4%	16,3%	5,1%	8,9%	4,2%
Wyższe	36,3%	29,5%	12,2%	6,1%	14,9%	11,3%

Stopień zadowolenia z wyboru szkoły

Generalnie badani uczniowie z ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego wyrażają zadowolenie z podjętej decyzji dotyczącej wyboru szkoły. Łącznie, aż 72,6% badanych wskazało odpowiedzi o pozytywnej konotacji, w tym 22,6% odpowiedź „zdecydowanie tak” natomiast 50% „raczej tak”. Takie wyniki oznaczają, że wybór szkoły był w większości przypadków świadomą decyzją uczniów, która wzmocniona została podczas edukacji w danej szkole. Prawdopodobnie, gdyby uczniowie mogli podjąć decyzję dotyczącą wyboru szkoły jeszcze raz, wybraliby tą samą ścieżkę edukacyjną. Ocena uczniów odzwierciedla to, czy oczekiwania uczniów podejmujących decyzję o wyborze szkoły zostały spełnione, czy też nie - dając w konsekwencji powód do rozczarowania. Opinie świadczące o tym, iż wybrana szkoła nie spełnia oczekiwań uczniów, wymieniło łącznie 13,8% badanych, w tym 10,2% odpowiedź „raczej nie” oraz 3,6% „zdecydowanie nie”. Odpowiedź neutralna „trudno powiedzieć” pojawiła się w 13,6% wszystkich ankiet.

Wykres nr 6. Czy jest Pani/Pan zadowolona/y z wyboru szkoły, do której Pan/Pani uczęszcza?

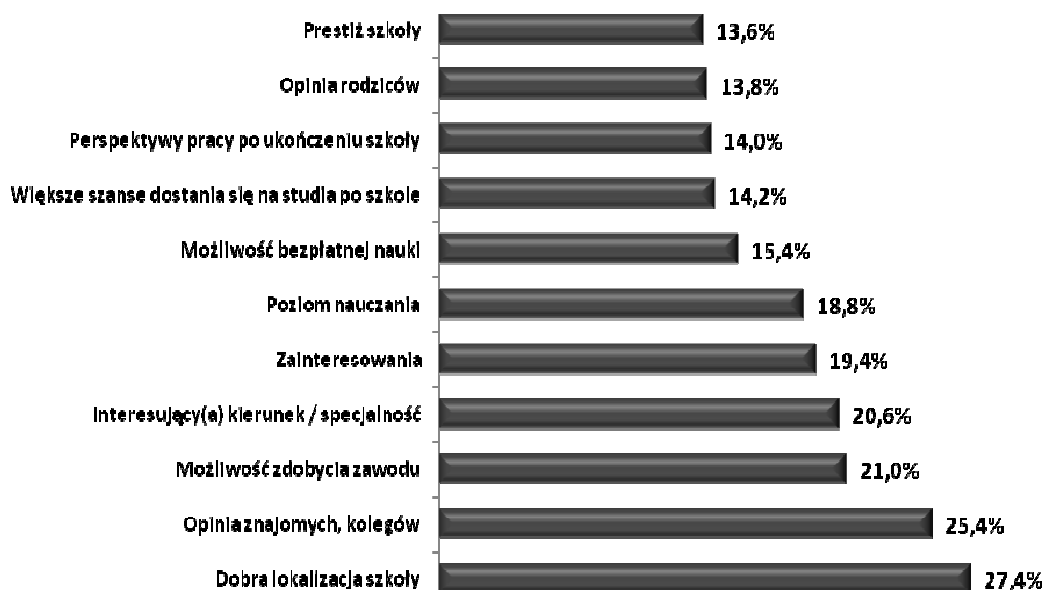
W celu porównania stopnia zadowolenia uczniów uczęszczających do różnych typów szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu, postanowiono przedstawić wyniki, które umożliwią stworzenie rankingu szkół, które cieszą się największym uznaniem, i które w największym stopniu spełniają oczekiwania ankietowanych. Ogólnie wysoka ocena rozkłada się adekwatnie w każdym typie szkół, w których także dominują oceny pozytywne. Niemniej jednak, stosunkowo najwięcej pozytywnych ocen wystawili swoim szkołom uczniowie liceów ogólnokształcących – 73,9% oraz zasadniczych szkół zawodowych – 73,5%. Najmniej zadowoleni z wyboru szkoły byli uczniowie techników – 70,2% pozytywnych opinii dotyczących wyboru szkoły. Nieznacznie bardziej zadowoleni z wyboru szkoły są mężczyźni – 73,5% wskazań, przy 71,6% wskazań kobiet. W odniesieniu do miejsca zamieszkania okazuje się, że najmniej zadowoleni z wyboru szkoły ponadgimnazjalnej są uczniowie mieszkający poza obszarem powiatu nyskiego – 69,2% zadowolonych respondentów, natomiast najbardziej, uczniowie mieszkający na obszarze wiejskim – 73,2% uczniów zadowolonych z decyzji o wyborze szkoły.

Determinanty wyboru nauki w szkole ponadgimnazjalnej

Decyzja o rozpoczęciu kształcenia w szkole ponadgimnazjalnej w znacznym stopniu determinuje ścieżkę kariery edukacyjno - zawodowej młodych ludzi. Wybór danej szkoły oraz konkretnego kierunku kształcenia ma daleko idące konsekwencje, ponieważ już na tym etapie wpływa i określa możliwości przyszłego zatrudnienia na rynku pracy oraz ukierunkowuje szanse kontynuowania nauki na studiach wyższych. Poniżej przedstawiono wyniki dotyczące najważniejszych elementów decydujących o wyborze danej szkoły ponadgimnazjalnej przez respondentów. Uczestnikom badania przedstawiono listę 14

kluczowych stwierdzeń dotyczących powodów podjęcia nauki w szkole ponadgimnazjalnej, z której badani mogli wybrać 3 najistotniejsze. W celu uzyskania większej czytelności wszystkich odpowiedzi respondentów na wykresie postanowiono przedstawić wyniki, które uzyskały ponad 10% wszystkich wskazań. W związku z możliwością wskazania większej liczby odpowiedzi, suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%. Wyniki są dość niepokojące, ponieważ najważniejszymi czynnikami decydującymi o wyborze szkoły ponadgimnazjalnej były: dobra lokalizacja szkoły – 27,4% wszystkich wskazań oraz opinia znajomych, kolegów – 25,4%. Jak powszechnie wiadomo na wybór szkoły na poziomie ponadgimnazjalnym należy spojrzeć również z perspektywy zawodu, który uczeń chciałby wykonywać w przyszłości także wybierając edukację w liceum ogólnokształcącym. Przy podejmowaniu decyzji o wyborze danej ścieżki edukacyjnej należy zwrócić uwagę na możliwości zatrudnienia w danym zawodzie na lokalnym rynku pracy. Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, iż ważnym czynnikiem wyboru szkoły ponadgimnazjalnej była możliwość zdobycia zawodu po zakończeniu edukacji – 21%. Ankietowane osoby zdecydowały się także na wybór szkoły ze względu na interesujący kierunek i specjalność – 20,6% oraz zainteresowania – 19,4%. Według danych 18,8% badanych uczniów wybrało edukację w szkole ponadgimnazjalnej przede wszystkim ze względu na wysoki poziom nauczania. Okazuje się, iż takie czynniki decydujące o wyborze szkoły ponadgimnazjalnej jak: perspektywa praktyk zawodowych, informacje o zdawalności egzaminów zawodowych oraz warunki lokalowe, w zdecydowanie mniejszym stopniu implikowały wybór danej szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres nr 7. Co zadecydowało o wybraniu przez Panią/Pana szkoły, do której teraz uczęszcza?

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawione zostały główne determinanty wyboru szkoły ponadgimnazjalnej z punktu widzenia typu szkoły, do której uczęszczają ankietowani. Dokonując porównania czynników wyboru szkoły uwidaczniają się istotne różnice w dominujących motywach, które kierowały wyborem danego rodzaju szkoły. Dla uczniów kształcących się w liceum ogólnokształcącym najważniejsze motywy wyboru szkoły to przede wszystkim: dobra lokalizacja szkoły – 40,6% wskazań, opinia znajomych, kolegów – 34,6%, poziom nauczania – 29,9%, większe szanse dostania się na studia po szkole - 23,1% oraz prestiż szkoły – 20,5%. Dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych najważniejszymi czynnikami determinującymi wybór takiego typu szkoły były: zainteresowania 28,6% opinii, możliwość zdobycia zawodu - 20,4%, perspektywy pracy po ukończeniu szkoły - 14,3%, perspektywa praktyk zawodowych - 11,2% oraz informacje o zdawalności egzaminów zawodowych - 10,2%. Motywy wyboru szkoły dokonane przez uczniów technikum zogniskowane były wokół takich czynników jak: możliwość zdobycia zawodu - 41,7%, interesujący(a) kierunek / specjalność - 29,8%, perspektywy pracy po ukończeniu szkoły - 24,4%, opinia znajomych, kolegów - 22,6% oraz zainteresowania - 21,4%.

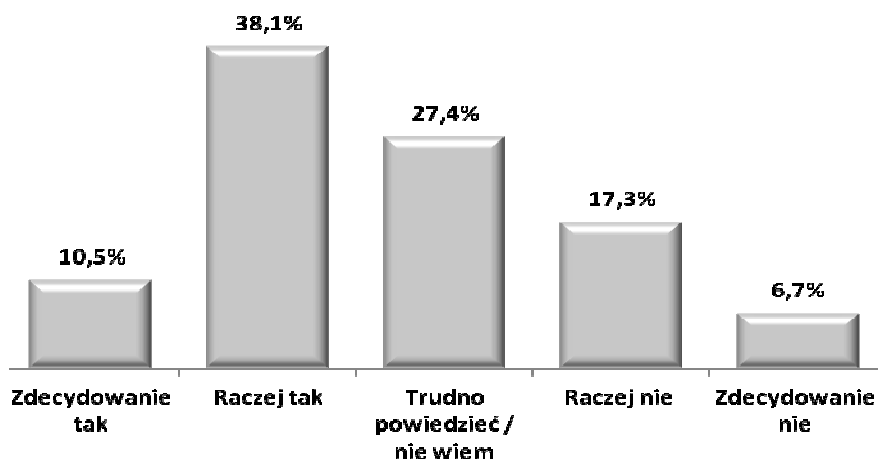
Tabela nr 9. Motywy wyboru szkoły z uwzględnieniem typu szkoły.

Motywy wyboru szkoły	Zasadnicza		
	Liceum ogólnokształcące	szkoła zawodowa	Technikum
Zainteresowania	14,1%	28,6%	21,4%
Większe szanse dostania się na studia po szkole	23,1%	4,1%	7,7%
Perspektywy pracy po ukończeniu szkoły	6,4%	14,3%	24,4%
Interesujący(a) kierunek / specjalność	19,2%	8,2%	29,8%
Możliwość bezpłatnej nauki	18,8%	8,2%	14,9%
Opinia rodziców	17,1%	8,2%	12,5%
Opinia znajomych, kolegów	34,6%	8,2%	22,6%
Perspektywa praktyk zawodowych	2,1%	11,2%	15,5%
Informacje o zdawalności egzaminów zawodowych	2,6%	10,2%	4,2%
Poziom nauczania	29,9%	9,2%	8,9%
Prestiż szkoły	20,5%	3,1%	10,1%
Możliwość zdobycia zawodu	6,4%	20,4%	41,7%
Dobra lokalizacja szkoły	40,6%	7,1%	20,8%
Warunki lokalowe	3,0%	0,0%	2,4%

Edukacja w szkole a przygotowanie do podjęcia zatrudnienia

Badanym uczniom zadano pytanie, czy ich zdaniem szkoła, do której uczęszczają odpowiednio przygotowuje do podjęcia zatrudnienia. Blisko połowa respondentów – 48,6% jest przekonana, że zajęcia odbywające się w szkole w odpowiedni sposób kształtują umiejętności poszukiwania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Odmiennego zdania był, blisko co czwarty respondent – 24%, który kształcił się w jednej ze szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego. Taki wynik oznaczać może występowanie istotnych problemów, które utrudniać mogą przyszłym absolwentom efektywne poszukiwanie zatrudnienia po zakończeniu edukacji. Bardziej trafne zdiagnozowanie tego problemu możliwe będzie po wskazaniu korelacji odpowiedzi udzielonych przez ankietowane osoby z rodzajem szkoły, w której kształcą się uczniowie. Tytułem uzupełnienia należy wspomnieć, że 27,4% badanych nie potrafi określić, czy szkoła w odpowiedni sposób kształci w zakresie poszukiwania zatrudnienia. Po zastosowaniu podziału badanych z uwzględnieniem rodzaju szkoły, do której uczęszczają uczniowie, uzyskano następujące wyniki. W opinii uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego, to liceum ogólnokształcące najgorzej przygotowuje do podjęcia zatrudnienia. Taką opinię wyraziło, aż 35,9% respondentów kształcących się w liceach. Zdecydowanie wyższej ocenili ten aspekt uczniowie techników – 14,8% negatywnych wskazań i zasadniczych szkół zawodowych – 10,2%. Warto w tym miejscu zastanowić się nad intensyfikacją działań podejmowanych w liceach ogólnokształcących z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego, które w odpowiedni sposób przygotowują absolwentów liceów, którzy nie zamierzają kontynuować nauki do poruszania się na rynku pracy.

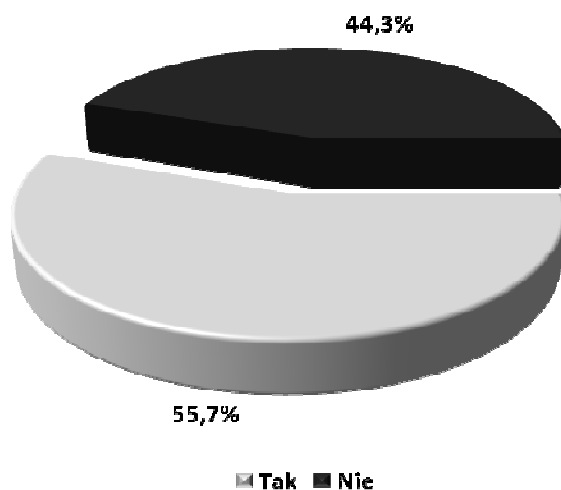
Wykres nr 8. Czy uważa Pani/Pan, że szkoła, do której Pan/Pani uczęszcza odpowiednio przygotowuje do podjęcia zatrudnienia?

Uczestnictwo w zajęciach praktycznych lub praktykach zawodowych organizowanych przez szkołę

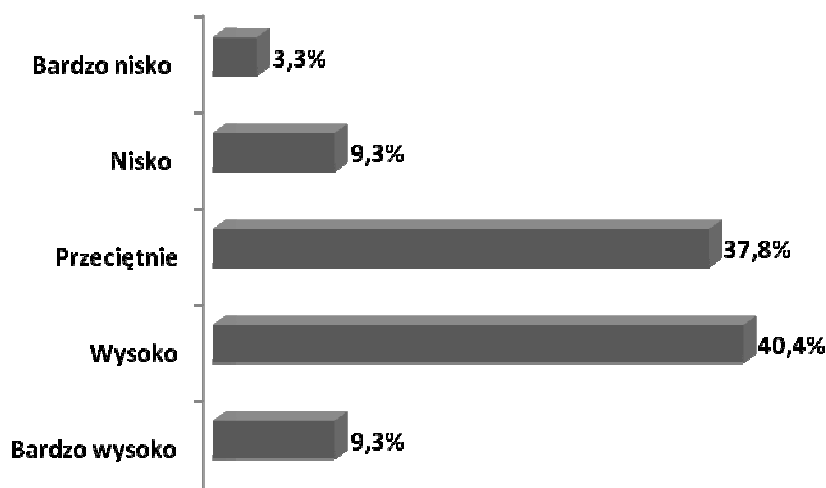
Kolejny blok pytań dotyczył uczestnictwa respondentów w zajęciach praktycznych lub praktykach zawodowych organizowanych przez szkołę oraz oceny tych zajęć. Zgodnie z przedstawionym rozkładem odpowiedzi wynika, że większość badanych uczestniczyła w takich zajęciach – 55,7%.

Wykres nr 9. Czy brał(a) Pani/Pan udział w zajęciach praktycznych lub praktykach zawodowych organizowanych przez szkołę?

Należy podkreślić, że analizowana ocena stanowi bardzo ważny wskaźnik jakości kształcenia w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych. W przypadku ogółu uczniów zaznacza się przewaga ocen pozytywnych – wskazujących na przydatność praktyk zawodowych, w porównaniu z ocenami negatywnymi, świadczącymi o małej lub żadnej przydatności tego typu zajęć. Uczniowie, którzy brali udział w praktykach zawodowych oceniają ich przydatność w dalszej karierze zawodowej wysoko – 40,4% wszystkich wskazań lub przeciętnie 37,8% odpowiedzi. Blisko co dziesiąty respondent – 9,3% wskazań, postrzega odmiennie, wysoko lub nisko ocenia przydatność zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych organizowanych przez szkołę w dalszej karierze zawodowej. Przydatność praktyk zawodowych zdecydowanie wyżej oceniają uczniowie techników – aż 52,3% wysoko lub bardzo wysoko ocenia efektywność praktycznego nabywania umiejętności zawodowych. Pozytywne oceny wskazane przez uczniów ostatnich klas zasadniczych szkół zawodowych były aż o 10% niższe od wskazań uczniów techników.

Wykres nr 10. Jak ocenia Pan/Pani przydatność praktyk w dalszej karierze zawodowej?

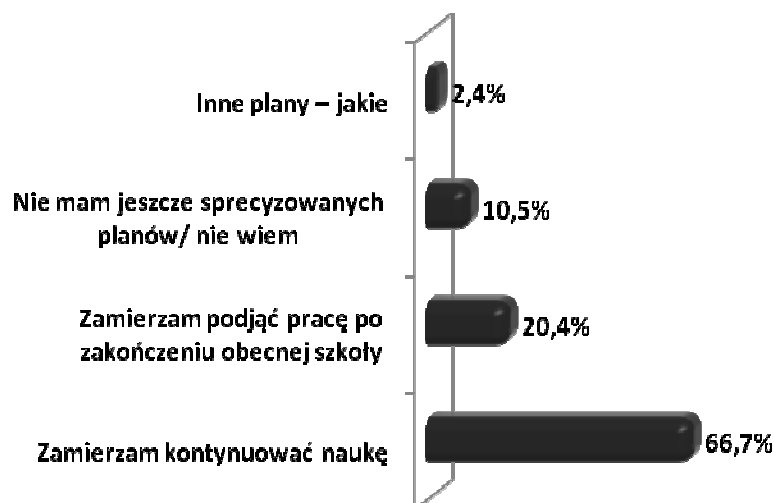

Plany po zakończeniu edukacji

W poniższym podrozdziale przedstawiona została szczegółowa analiza dalszych planów edukacyjno - zawodowych uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego z uwzględnieniem ich aspiracji edukacyjno – zawodowych, planów emigracyjnych i wyboru dalszej ścieżki zawodowej. Zdecydowana większość uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych – 66,7% planuje podjąć dalszą edukację po zakończeniu szkoły. Warto w tym miejscu nadmienić, iż zdecydowanie większy odsetek kobiet – 76,9% zamierza kontynuować naukę po ukończeniu edukacji w obecnej szkole, niż odsetek mężczyzn – 55,3%. Co piąty uczeń ponadgimnazjalnych szkół z powiatu nyskiego, chce podjąć pracę po zakończeniu nauki w obecnej szkole. Wśród respondentów planujących rozpocząć pracę zawodową dominują uczniowie zasadniczych szkół zawodowych – 32,6% oraz uczniowie techników 32,1%. Odsetek uczniów liceów, którzy zamierzają rozpocząć pracę zarobkową po zakończeniu szkoły wyniósł 6,4%. Co dziesiąty uczestnik badania nie ma jeszcze sprecyzowanych planów edukacyjno – zawodowych. Taki wynik w pośredni sposób wskazywać może na niedostateczny poziom doradztwa zawodowo - edukacyjnego w ponadgimnazjalnych szkołach, ponieważ kilka miesięcy przed ukończeniem szkoły ponad 10% uczniów nie jest pewna, czy chce zakończyć, czy kontynuować swoją karierę edukacyjną. Takiego rodzaju doradztwo nie powinno ograniczać się wyłącznie do szkół ponadgimnazjalnych, ale obejmować również gimnazjalistów, bowiem już na tym etapie podejmowane są pierwsze kluczowe decyzje dla dalszej kariery. Największy odsetek osób niezdecydowanych, co do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej odnotowano

wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych – 17,3% oraz techników – 13,7%. Najbardziej świadomi swoich dalszych planów wydają się być uczniowie liceów ogólnokształcącego, którzy w zdecydowanej większości planują dalszą edukację.

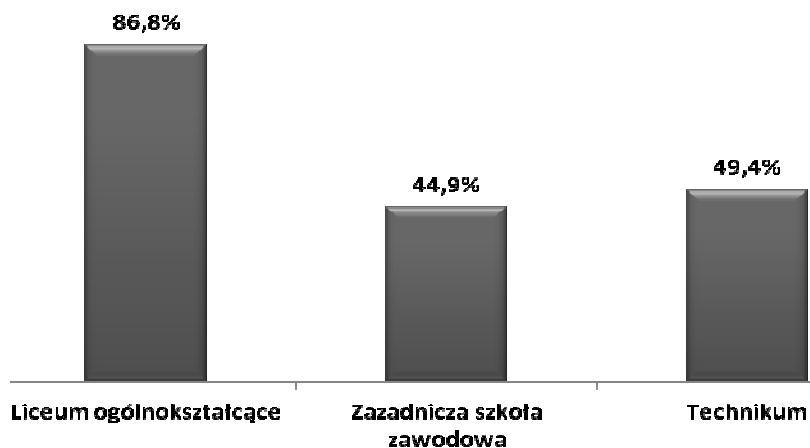
Wykres nr 11. Proszę powiedzieć, jakie są Pani/Pana dalsze plany po zakończeniu nauki w obecnej szkole?

Plany związane z kontynuowaniem edukacji

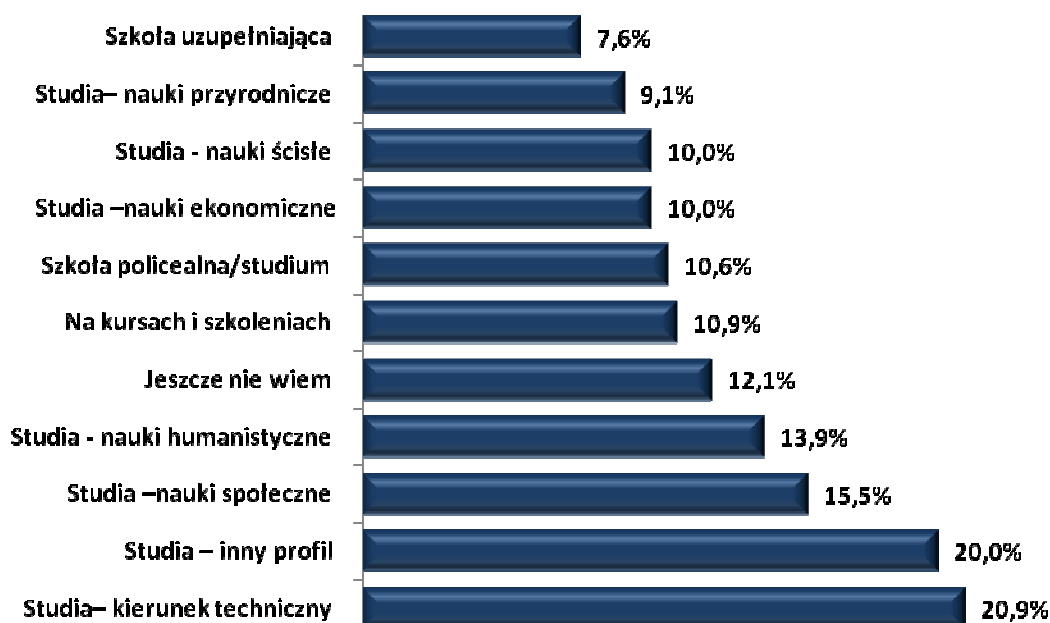
Wśród uczniów zamierzających kontynuować naukę zdecydowanie dominują uczniowie liceów. Przyszli absolwenci liceów ogólnokształcących niemal jednomyślnie preferują dalszą edukację (o wiele częściej niż pozostali badani). Według danych 86,7% licealistów chce kontynuować naukę po zakończeniu edukacji w obecnej szkole. Plany dotyczące dalszej edukacji wskazało 49,4% uczniów techników i 44,4% przyszłych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Wykres nr 12. Plany, kontynuowania nauki z uwzględnieniem typu szkoły.

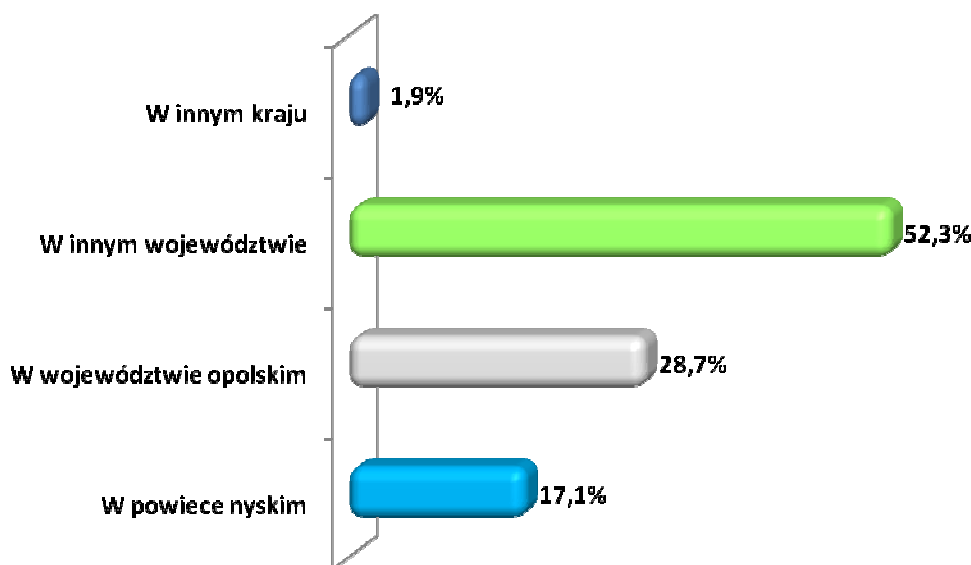
Jak wykazały wcześniejsze analizy zdecydowanie ponad połowa uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych – 66,7% ogółu badanych, zamierza kontynuować naukę, wśród których oczywiście dominują uczniowie ze szkół ogólnokształcących, którzy po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej nie mają konkretnego zawodu. Respondentów, którzy planują dalszą edukację zapytano o planowaną formę dalszej edukacji. Każdy z ankietowanych mógł wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi, dlatego też suma odpowiedzi jest większa niż 100%. Zdecydowana większość uczniów chce kontynuować naukę w ramach studiów wyższych, w tym co piąty badany chciałby studiować kierunki techniczne oraz studia na innym profilu (medyczne, turystyczne, wychowania fizycznego, rolnicze oraz wojskowe). Znaczący odsetek badanych 15,5% chciałoby podjąć naukę na kierunkach społecznych, a 13,9% zamierza studiować nauki humanistyczne. Co dziesiąty uczeń zamierza studiować nauki ekonomiczne oraz nauki ścisłe. Nauki przyrodnicze cieszą się zainteresowaniem 9,1% ankietowanych. Należy zwrócić uwagę, iż znaczna część badanych planuje kontynuować naukę w innej formie niż studia wyższe. Podnosić kwalifikacje na kursach i szkoleniach zamierza – 10,9% badanych, naukę w szkole policealnej chce podjąć 10,6% respondentów, natomiast 7,6% uczniów ostatnich klas ze szkół ponadgimnazjalnych wybiera szkołę uzupełniającą – 7,6%. Pomimo podjęcia decyzji o kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej – 12,1% badanych jeszcze nie wie w jakiej formie podejmie dalszą edukację.

Wykres nr 13. W jakiej formie zamierza Pani/Pan kształcić się dalej?

Ponad połowa uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego – 52,3%, którzy zamierzają kontynuować naukę po zakończeniu szkoły chce kształcić się dalej w innym województwie niż województwo opolskie. Plany dalszej edukacji w województwie opolskim zadeklarowało – 28,7% ankietowanych. Po zakończeniu szkoły ponadgimnazjalnej – 17,1% respondentów zamierza podjąć naukę w powiecie nyskim, natomiast 1,9% badanych w innym kraju.

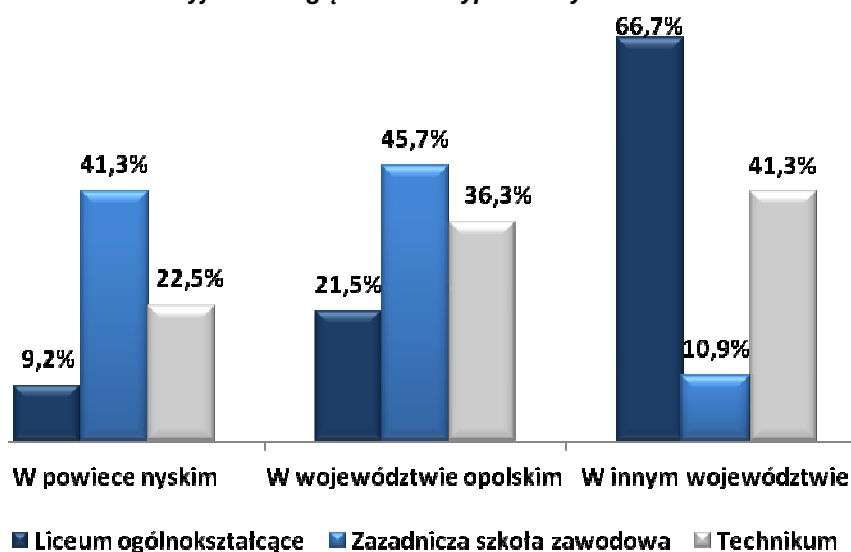
Wykres nr 14. Gdzie zamierza Pani/Pan kontynuować naukę?

Poniżej przedstawiona została mobilność przestrzenno - edukacyjna uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego, którzy zamierzają kontynuować naukę z uwzględnieniem typu szkoły. Analizując wyniki, można jednoznacznie stwierdzić, że większość przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (szczególnie uczniowie liceów ogólnokształcących oraz techników) opuści powiat nyski w celu kontynuowania edukacji. Zdecydowanie największą mobilnością charakteryzują się uczniowie ostatnich klas liceów – aż 66,7% badanych zamierza kontynuować naukę w innym województwie niż opolskie, natomiast 21,5% w województwie opolskim. Największy odsetek uczniów techników, planuje dalszą edukację także poza obszarem województwa opolskiego – 41,3%, natomiast 36,3% w województwie opolskim. Najmniej mobilni przestrzennie są przyszli absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, którzy chcą kontynuować naukę w województwie opolskim – 45,7% lub w powiecie nyskim – 41,3%. W przypadku płci wynika, iż zdecydowanie większą mobilność edukacyjną wykazują kobiety - odsetek przyszłych absolwentek, które chciałyby kontynuować edukację poza województwem

opolskim wynosił 56,7%. Procentowy udział mężczyzn zamierzających kształcić się poza obszarem województwa opolskiego wynosił 46,3%.

Wykres nr 15. Mobilność edukacyjna z uwzględnieniem typu szkoły.

Plany zawodowe uczniów niezamierzających kontynuować edukacji

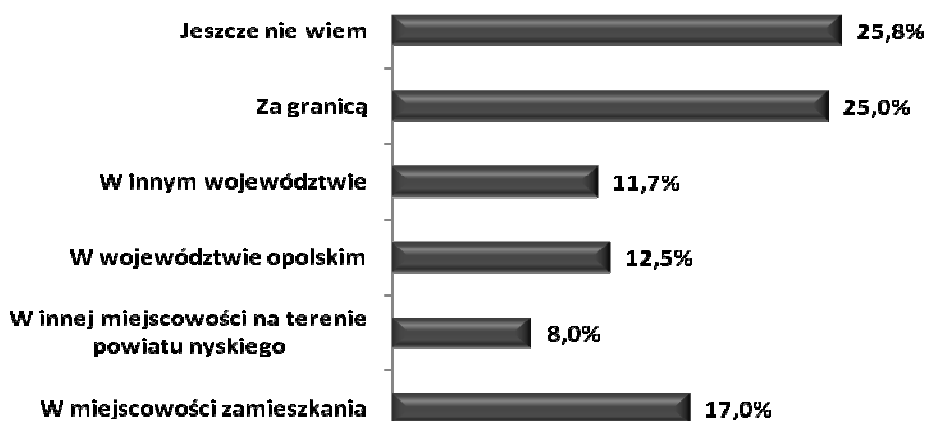
Ankietowanych uczniów, którzy nie są zainteresowani kontynuowaniem nauki zapytano o powody takiej decyzji. Okazuje się, iż najważniejszy powód determinujący taką sytuację, to chęć podjęcia pracy zarobkowej niezwłocznie po zakończeniu edukacji – 42,1%. Inne istotne czynniki to chęć usamodzielnienia się – 18,3% oraz sytuacja życiowa – 13,1%.

Wykres nr 16. Dlaczego nie zmierza Pani/Pan kontynuować nauki?

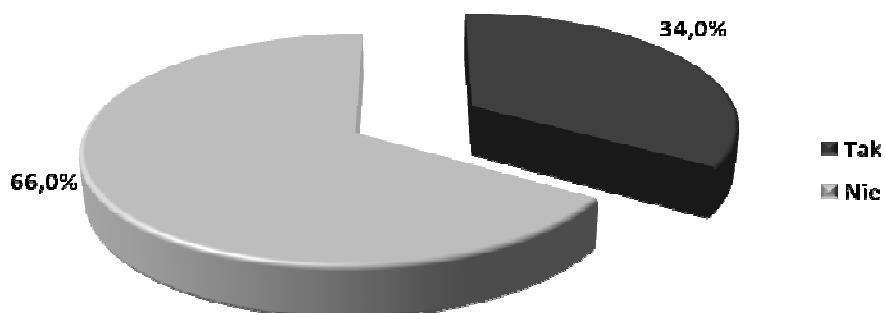
Podobnie, jak uczniowie planujący kontynuować naukę, większość przyszłych absolwentów chcących podjąć pracę zarobkową po zakończeniu edukacji opuści powiat nyski w celu podjęcia zatrudnienia. Migracje poza teren powiatu nyskiego lub emigracje zagraniczne będą dominowały wśród osób planujących rozpocząć pracę zawodową. Według pozyskanych informacji, co czwarta badana osoba, chce podjąć pracę za granicą. Taki sam odsetek badanych nie potrafi określić, gdzie poszukiwać będzie zatrudnienia. W miejscu zamieszkania zatrudnienia poszukiwać będzie 17% badanych, natomiast 11,7% w województwie opolskim. Migrację zarobkową na obszar innego województwa przewiduje 12,5% badanych respondentów. Najmniejszy odsetek badanych – 8% chce pracować w innej miejscowości, ale w obrębie powiatu nyskiego.

Wykres nr 17. Gdzie zamierza Pani/Pan podjąć pracę?

Zdecydowana większość uczniów, którzy nie planują dalszej edukacji, jeszcze nie rozpoczęła poszukiwania stałej pracy. Takie działania zmierzające do podjęcia zatrudnienia rozpoczął co trzeci badany.

Wykres nr 18. Czy zaczęła/zaczął Pani/Pan szukać stałej pracy?

Efektywne poszukiwanie pracy łączy się z koniecznością korzystania z różnych źródeł informacji na temat możliwości zatrudnienia. Przyszli absolwenci nieplanujący dalszej edukacji zostali zapytani, jakie sposoby poszukiwania pracy uważają za najlepsze. Według danych, uczniowie poszukują zatrudnienia głównie za pomocą trzech metod. Największy odsetek badanych – 35,1% przyznaje, że próbuje znaleźć zatrudnienie poprzez sieć osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia. Co czwarty respondent poszukuje zatrudnienia poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Równie popularną i stosowaną przez 19% badanych metodą poszukiwania pracy jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczone w portalach internetowych. Blisko co dziesiąty uczeń ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych poszukuje pracy poprzez agencje pośrednictwa pracy i agencje pracy tymczasowej.

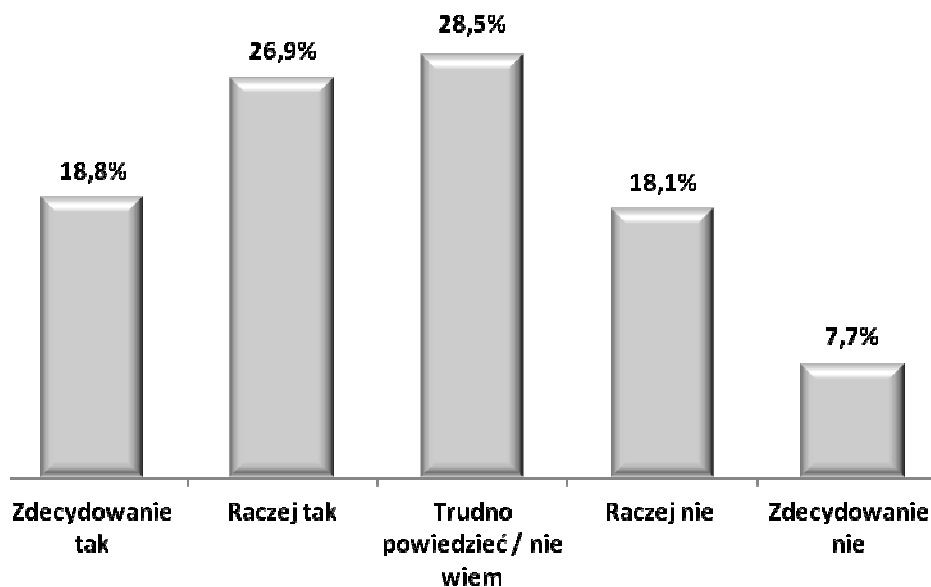
Wykres nr 19. W jaki sposób poszukiwała/poszukiwał Pan/Pani pracy?

Kolejne pytanie, które zadane zostało uczniom, którzy nie planują podjąć dalszego kształcenia dotyczyło poszukiwania pracy w wyuczonym zawodzie. Rozkład odpowiedzi na to pytanie był dosyć równomierny. Pewną przewagę uzyskują ci uczniowie, którzy chcieliby pracować zgodnie z nabytymi w szkole kwalifikacjami. Łącznie 45,7% respondentów będzie poszukiwać pracy zgodnej z kwalifikacjami zdobytymi podczas edukacji w szkole ponadgimnazjalnej. Biorąc pod uwagę wszystkie typy szkół, najwięcej głosów za podjęciem pracy w wyuczonym zawodzie pojawiło się wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Co czwarty respondent zamierza szukać pracy, która nie będzie korespondowała z wyuczonym zawodem. Pewien niepokój może budzić fakt, że znaczny odsetek przyszłych

absolwentów nie chce pracować w swoim zawodzie. Warto zastanowić się, jakie są przyczyny takiego stanu. Być może wynika to z nieprzemyślanego wyboru kierunku kształcenia, który okazuje się nieadekwatny do potrzeb lokalnego rynku pracy. Znaczny odsetek badanych – 28,5% nie miał zdania na ten temat.

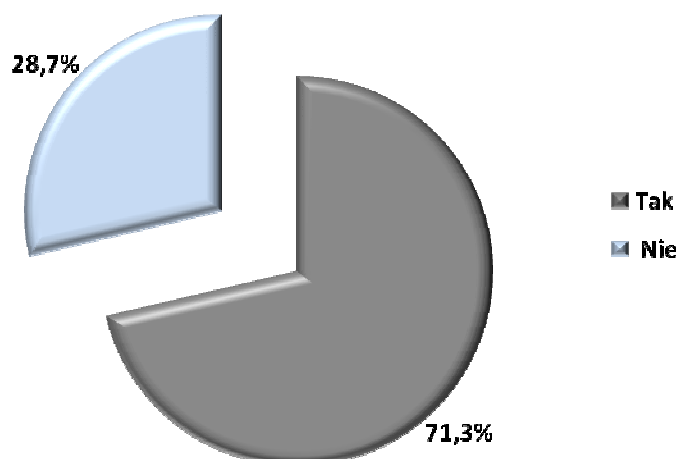
Wykres nr 20. Proszę powiedzieć, czy będzie Pani/Pani poszukiwać pracy w zawodzie, którego uczy się Pani/Pan w szkole?

Praca zarobkowa – doświadczenie uczniów szkół ponadgimnazjalnych

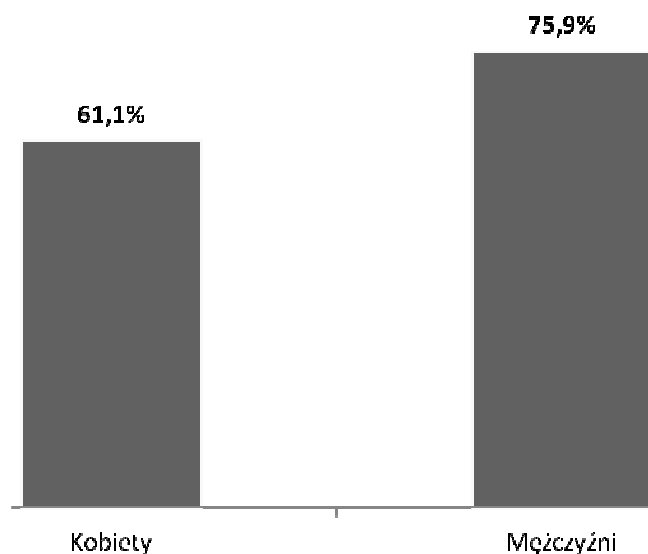
W obecnych czasach skuteczne konkurowanie na rynku pracy wiąże się nie tylko z wiedzą teoretyczną zdobytą podczas nauki, ale przede wszystkim z doświadczeniem zawodowym, które przez wielu pracodawców traktowane jest jako istotny czynnik decydujący o zatrudnieniu. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, którzy zamierzają w przyszłości podjąć pracę zarobkową muszą doskonalić swoje umiejętności nie tylko w ramach zajęć szkolnych, ale również w pracy podejmowanej na własną rękę. W celu określenia procentowego udziału uczniów posiadających doświadczenie zawodowe, zadano pytanie o to, czy pracowali kiedykolwiek zarobkowo. Jak wynika z danych zdecydowana większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego – 71,3% pracowała zarobkowo. Jest to wysoki wskaźnik świadczący o relatywnie szybkim nabywaniu pierwszych doświadczeń zawodowych przez młode osoby. Odsetek uczniów, którzy dotychczas nie podejmowali pracy zarobkowej wynosił 28,7%.

Wykres nr 21. Czy pracował/a Pani/Pan kiedykolwiek zarobkowo?

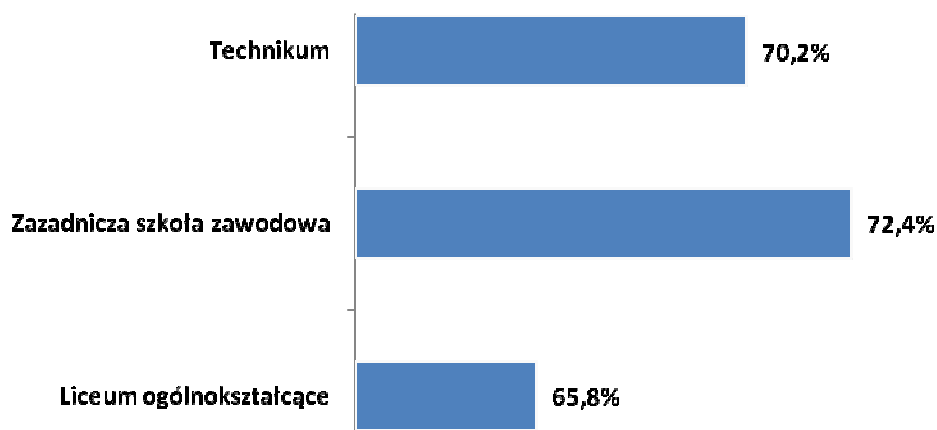
Okazuje się, że zdecydowanie większy odsetek mężczyzn, posiada pierwsze doświadczenia z pracą zarobkową – 75,9%. Odsetek kobiet, które podjęły pracę zarobkową był niższy aż o 14,8%.

Wykres nr 22. Praca zarobkowa uczniów według płci.

Wyniki w sposób istotny różnicują się także z punktu widzenia typu szkoły, do której uczęszczają uczniowie. Doświadczenie z pracą zarobkową koreluje w istotny sposób z typem szkoły, w której uczą się respondenci. Zgodnie z zaprezentowanymi wynikami, zdecydowanie większe doświadczenie zawodowe posiadają uczniowie ostatnich klas zasadniczych szkół zawodowych – 72,4% oraz uczniowie techników – 70,2%. Doświadczenie z pracą zarobkową uczniów liceów ogólnokształcących jest wyraźnie niższe.

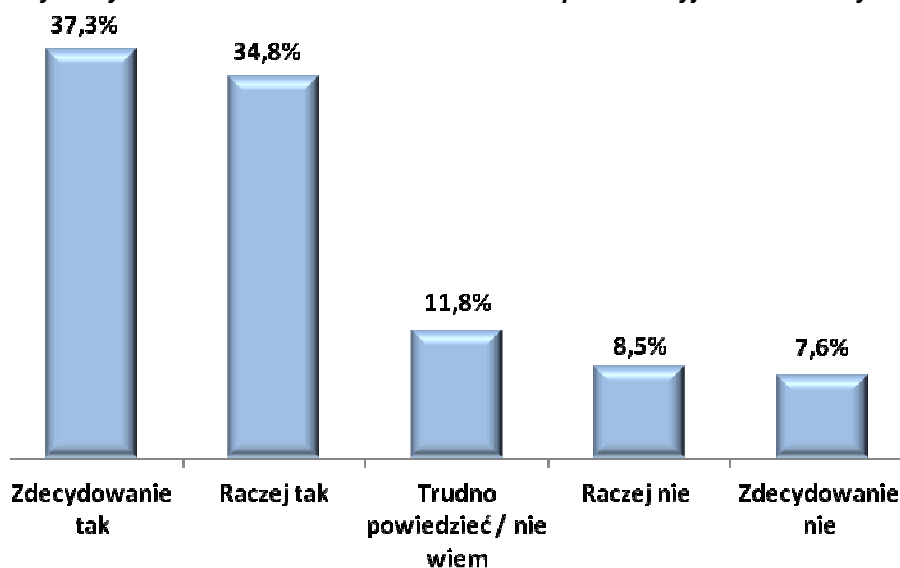
Wykres nr 23. Praca zarobkowa uczniów według typu szkoły

Plany emigracyjne uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego

Jednym z ważniejszych celów badawczych było określenie planów emigracji zarobkowej uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego. Badanym uczniom zadano pytanie, czy kiedykolwiek rozważali w swoich planach wyjazd zarobkowy za granicę. W tym miejscu należy podkreślić, iż na wyniki trzeba spojrzeć przez pryzmat deklaratorywności wskazywanej przez uczniów, ponieważ pytanie dotyczyło rozważań wyjazdu za granicę, a nie faktycznych planów emigracyjnych. Odzwierciedlenie planów emigracyjnych znajduje się w dalszej części raportu. Możliwość emigracji zarobkowej rozważało łącznie aż 72,1% uczestników badania. Brak zainteresowania możliwością podjęcia pracy poza granicami kraju wskazało 16,1% respondentów, natomiast brak zdania wyraziło – 11,8%. Co ciekawe zdecydowanie największy odsetek badanych, kiedykolwiek rozważających wyjazd zagraniczny w celach zarobkowych kształci się w technikach 77,3% oraz liceach ogólnokształcących – 73,5%. W odniesieniu do tych danych zaskakująco niski odsetek uczniów ostatnich klas szkół zasadniczych zawodowych – 48,9% rozważał, bądź rozważy wyjazd zarobkowy poza granicę kraju. Nie odnotowano żadnych zależności pomiędzy miejscem zamieszkania uczniów a planami emigracyjnymi, taki sam odsetek mieszkańców miast powiatu nyskiego i uczniów mieszkających na wsi rozważało podjęcie zatrudnienia za granicą.

Wykres nr 24. Czy kiedykolwiek rozważał/a Pani/Pan w swoich planach wyjazd zarobkowy za granicę?

Uczniów, którzy kiedykolwiek rozważali bądź rozważają wyjazd zarobkowy za granicę, zapytano także o planowany kierunek emigracji w poszukiwaniu zatrudnienia. Największym zainteresowaniem respondentów cieszą się trzy kraje: Niemcy – 26,8% wskazań, Wielka Brytania – 26% oraz Holandia 24,6%. Te i pozostałe rozważane kierunki emigracji przedstawione zostały w poniższej tabeli.

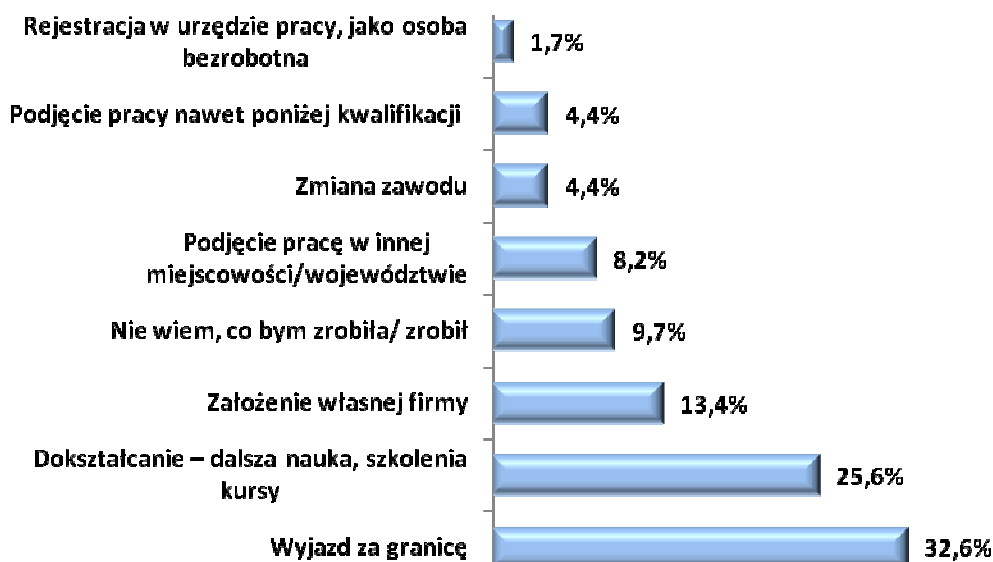
Tabela nr 10. Kierunki rozważanej emigracji zarobkowej.

Kraj	Liczba	%
Niemcy	195	26,8%
Wielka Brytania	189	26,0%
Holandia	179	24,6%
Norwegia	48	6,6%
USA	28	3,9%
Włochy	22	3,0%
Austria	13	1,8%
Francja	13	1,8%
Dania	10	1,4%
Szwecja	9	1,2%
Belgia	6	0,8%
Hiszpania	6	0,8%
Szwajcaria	6	0,8%
Czechy	3	0,4%

Plany zawodowe – ocena sytuacji na rynku pracy

Ocena planów zawodowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest kolejnym istotnym punktem niniejszej analizy, dlatego uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego zapytano o rodzaj aktywności w sytuacji braku zatrudnienia. Odpowiedzi badanych stanowią rzeczywiste odzwierciedlenie działań podejmowanych w sytuacji wejścia na rynek pracy. Plany emigracji zawodowej do innego kraju w sytuacji problemu ze znalezieniem pracy zadeklarowało aż 32,6% ankietowanych. Chęć dalszego doksztalcania się w przypadku braku zatrudnienia na lokalnym rynku pracy wskazało – 25,6% badanych. Najlepszym remedium na sytuację bezrobocia jest zdaniem 13,4% ankietowanych założenie własnej działalności gospodarczej. Odsetek osób, które w taki sposób chciałby poszukiwać zatrudnienia jest bardzo zadowalający. Innym sposobem na aktywizację zawodową, który w przypadku problemów ze znalezieniem pracy zamierza zrealizować 8,2% badanych uczniów, jest migracja zawodowa do innej miejscowości lub innego województwa. Odsetek osób skłonnych zmienić zawód lub podjąć pracę poniżej kwalifikacji, był identyczny i wynosił 4,4%. Zdecydowanie najmniejszy odsetek uczniów – 1,7% w przypadku braku zatrudnienia zdecydowałby się na zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie, jako osoba bezrobotna.

Wykres nr 25. Gdyby miał/a Pani/Pan w przyszłości problemy ze znalezieniem pracy, to co by Pani/Pan zrobił/a?

Potencjalne decyzje respondentów dotyczące wejścia na rynek pracy, poddane zostały szczegółowej analizie z uwzględnieniem zmiennych niezależnych, różnicujących badaną populację. Planowane działania aktywizacyjne w sytuacji braku pracy istotnie różnicują się w przypadku płci uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Brak pracy na lokalnym rynku pracy w powiecie nyskim skłoni – 33,2% kobiet kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych do wyjazdu za granicę. Odsetek mężczyzn, którzy ze względu na niemożność znalezienia pracy w powiecie nyskim zdecyduje się na opuszczenie kraju, był niższy i wynosił 28,8%. Kobiety, które obecnie kształcą się w szkołach ponadgimnazjalnych, będą także bardziej skłonne dokończyć naukę, szkolenia i kursy w celu znalezienia zatrudnienia – 31,2% wskazań. Natomiast mężczyźni w większym stopniu niż kobiety będą podejmować takie działania zmierzające do aktywizacji zawodowej jak: założenie własnej firmy – 17,4% oraz zmiana zawodu – 6,3%.

Tabela nr 11. Planowane działania w sytuacji braku możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy według płci

Plany	Kobiety	Mężczyźni
Zmiana zawodu	2,0%	6,3%
Dokończenie nauki – dalsza nauka, szkolenia kursy	31,2%	17,8%
Założenie własnej firmy	8,1%	17,4%
Podjęcie pracy nawet poniżej kwalifikacji	4,0%	4,3%
Podjęcie pracy w innej miejscowości/województwie	8,5%	7,1%
Wyjazd za granicę	33,2%	28,9%
Rejestracja w urzędzie pracy, jako osoba bezrobotna	1,6%	1,6%
Nie wiem, co bym zrobiła/ zrobił	8,1%	10,3%

Interesujące korelacje odnotowano także w odniesieniu do typu szkoły, w której kształcą się uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego. Wyjazd za granicę w przypadku braku możliwości zatrudnienia na terenie powiatu nyskiego planują głównie uczniowie techników – aż 41,7% badanych zdecydowałoby się na emigrację zarobkową. Taką decyzję podjęłoby 30,6% uczniów zasadniczych szkół zawodowych oraz 23,5% uczniów liceów ogólnokształcących. Dalszą nauką, dokończeniem nauki, podnoszeniem kwalifikacji poprzez partycypację w kursach i szkoleniach, w sytuacji braku pracy, najbardziej zainteresowani są uczniowie liceów ogólnokształcących – 31,2% wskazań oraz uczniowie techników 20,2%. Na założenie własnej działalności gospodarczej w momencie niemożliwości uzyskania zatrudnienia zdecydowałoby się 15% przyszłych absolwentów liceów. Reorientację zawodową – zmianę zawodu planuje największy odsetek uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Według pozyskanych informacji grupą, która potencjalnie wykazywać będzie największy poziom bierności w przypadku wystąpienia trudności ze znalezieniem

zatrudnienia są uczniowie zasadniczych szkół zawodowych. Aż 14,3% uczniów ze szkół zawodowych nie wie jakie działania podjąć w momencie napotkania barier w uzyskaniu zatrudnienia.

Tabela nr 12. Planowane działania w sytuacji braku możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy z uwzględnieniem typu szkoły.

Etykiety wierszy	Zasadnicza szkoła		
	Liceum ogólnokształcące	zawodowa	Technikum
Zmiana zawodu	3,8%	8,2%	2,4%
Dokształcanie – dalsza nauka, szkolenia kursy	31,2%	15,3%	20,2%
Założenie własnej firmy	15,0%	10,2%	11,3%
Podjęcie pracy nawet poniżej kwalifikacji	3,4%	6,1%	4,2%
Podjęcie pracę w innej miejscowości/województwie	8,5%	7,1%	7,1%
Wyjazd za granicę	23,5%	30,6%	41,7%
Rejestracja w urzędzie pracy, jako osoba bezrobotna	0,4%	2,0%	3,0%
Nie wiem, co bym zrobiła/ zrobił	9,4%	14,3%	6,0%

Różnice w rozkładzie odpowiedzi uwidocznione zostały także przy uwzględnieniu miejsca zamieszkania respondentów. Najważniejsze różnice dotyczą takich działań jak: chęć dalszego podnoszenia kwalifikacji oraz wyjazd zarobkowy za granicę. Uczniowie zamieszkujący w miastach powiatu nyskiego są bardziej skłonni do kontynuowania nauki, zmiany lub poszerzania kompetencji i umiejętności w przypadku pojawienia się barier w podjęciu pracy – 28,6%, niż uczniowie zamieszkujący obszary wiejskie. Natomiast uczniowie z terenów wiejskich rozważaliby wyjazd zarobkowy do innego kraju, w większym stopniu niż uczniowie z miast powiatu nyskiego. Procentowy rozkład w tych grupach wynosił odpowiednio 36,4% oraz 25,7%.

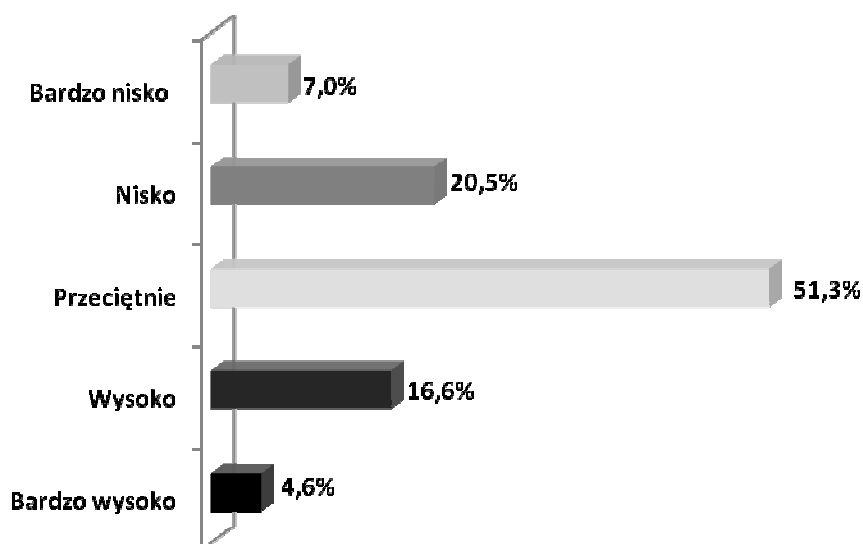
Tabela nr 13. Planowane działania w sytuacji braku możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy z uwzględnieniem miejsca zamieszkania

Etykiety wierszy	Miasto	Wieś
Zmiana zawodu	6,1%	2,3%
Dokształcanie – dalsza nauka, szkolenia kursy	28,6%	20,9%
Założenie własnej firmy	13,5%	12,7%
Podjęcie pracy nawet poniżej kwalifikacji	5,7%	2,7%
Podjęcie pracę w innej miejscowości/województwie	7,3%	7,7%
Wyjazd za granicę	25,7%	36,4%
Rejestracja w urzędzie pracy, jako osoba bezrobotna	0,8%	1,4%
Nie wiem, co bym zrobiła/ zrobił	9,0%	8,6%

Ocena szans na zatrudnienie

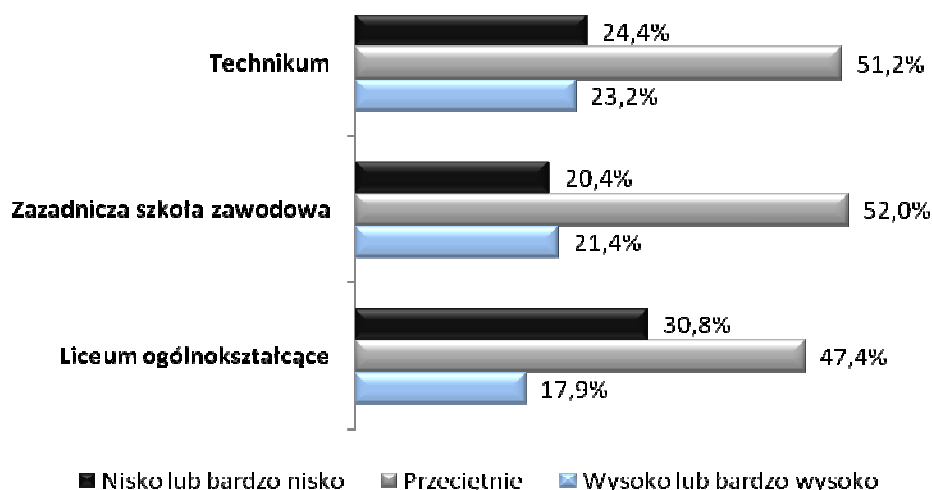
Ocena szans na rynku pracy – szans na zatrudnienie jest oceną obecnie posiadanych przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych zasobów kompetencyjno - kwalifikacyjnych ułatwiających podjęcie zatrudnienia. Według przedstawionych poniżej danych połowa respondentów – 51,3% swoje szanse na zatrudnienie, w odniesieniu do własnych kwalifikacji zawodowych, ocenia przeciętnie. Problemy w poszukiwaniu pracy w oparciu o posiadane kompetencje zawodowe zasygnalizowało łącznie 27,5% badanych respondentów, którzy uznali swoje szanse na znalezienie zatrudnienia jako *niskie* – 20,5% lub *bardzo niskie* – 7,4%. Odsetek uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy postrzegają swoje szanse na zatrudnienie jako *wysokie* lub *bardzo wysokie* wynosił łącznie 21,2%.

Wykres nr 26. Jak ocenia Pani/Pan obecnie swoje szanse na rynku pracy – szanse na znalezienie pracy

Subiektywna ocena własnych szans na rynku pracy jest w dużej mierze uzależniona od rodzaju szkoły ponadgimnazjalnej, do której uczęszczają uczniowie. W odniesieniu do rodzaju szkoły uzyskano wyniki, które świadczą o występowaniu zależności pomiędzy oceną własnych kompetencji i możliwości poszukiwania zatrudnienia, a ścieżką edukacyjną. Najniżej swoje obecne kompetencje zawodowe postrzegają uczniowie liceów – 30,8% wskazań negatywnych. Wyżej własne kwalifikacje oceniają uczniowie techników i zasadniczych szkół zawodowych. Wysoko lub bardzo wysoko swoje szanse postrzega odpowiednio 23,2% oraz 21,4% uczniów z wymienionych typów szkół.

Wykres nr 27. Ocena szans na znalezienie pracy z uwzględnieniem typu szkoły

Oczekiwana forma zatrudnienia

Zdecydowana większość badanych uczniów z terenu powiatu nyskiego chciałaby pracować w pełnym wymiarze czasu pracy - na pełny etat. Taką opinię wyraziło aż 80,9% badanych. Praca w pełnym wymiarze czasu – na pełny etat jest zdecydowanie najbardziej preferowana spośród pozostałych wymienionych w kafeterii odpowiedzi. Uczniowie, którzy w niedalekiej przyszłości wkroczą na rynek pracy w nikłym stopniu są zainteresowani zatrudnieniem w innych formach. Brak zainteresowania pracą w mniejszym wymiarze czasu pracy może być ważną barierą w efektywnej aktywizacji młodych osób. W obecnych, kryzysowych czasach, na lokalnym rynku pracy w powiecie nyskim aktywizacja zawodowa młodych osób jest możliwa i wskazana, także za pośrednictwem krótkoterminowych umów – niekoniecznie poprzez podejmowanie pracy stałej i w pełnym wymiarze. Dorywcze prace podejmowane na krótszy okres czasu umożliwiają szybszą aktywizację młodych osób, ponadto pozwalają zdobyć doświadczenie zawodowe oczekiwane przez pracodawców. Warto zauważyć, iż znaczny odsetek badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 12,1% jest zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej.

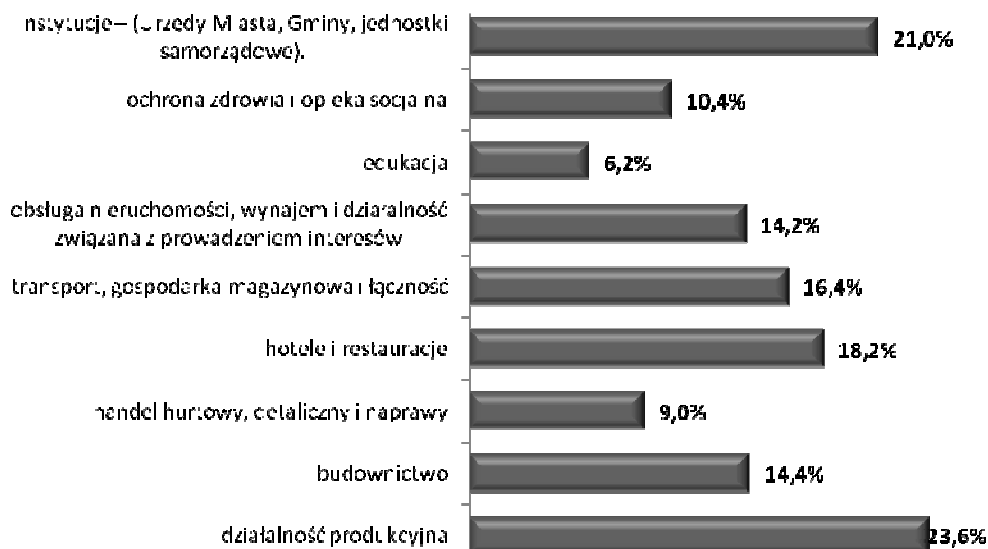
Wykres nr 28. W jakim wymiarze czasu pracy, chciał(a)by Pan/Pani pracować?

Branża, w której chcieliby pracować uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Z przedstawionych danych wynika, iż uczniowie z ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego są zainteresowani pracą w różnorodnych branżach, co uwidacznia bardzo rozproszony rozkład odpowiedzi. Największym zainteresowaniem badanych cieszyłaby się praca w działalności produkcyjnej 23,6% wszystkich wskazań. Interesująco przedstawiają się wyniki z punktu widzenia typu szkoły, do której uczęszczają uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. W branży produkcyjnej chciałoby pracować aż 35,1% uczniów techników, 24,5% uczniów zasadniczych szkół zawodowych oraz 14,9% uczniów liceów. Uczniowie chcą także pracować w instytucjach publicznych – jednostkach samorządu terytorialnego oraz wszystkich podmiotach o publicznym charakterze własności – 21% wszystkich opinii. Znaczny odsetek ankietowanych – 18,2% zamierza podjąć zatrudnienie w branży hotele i restauracje. Dużym zainteresowaniem respondentów cieszyłaby się także praca w takich branżach jak: transport, gospodarka magazynowa i łączność – 16,4%, budownictwo – 14,4% oraz obsługa nieruchomości i działalność związana z prowadzeniem interesów – 14,2%. Najmniejszym zainteresowaniem badanych cieszy się praca w takich branżach jak: handel hurtowy, detaliczny i naprawy – 9% oraz edukacja – 6%. Należy zwrócić uwagę, iż suma wskazań jest większa niż 100%, ponieważ każdy z ankietowanych mógł wskazać kilka odpowiedzi.

Wykres nr 29. W jakiej branży chciał(a)by Pani/Pan pracować?

Oczekiwane wynagrodzenie

Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują uczniowie szkół ponadgimnazjalnych powiatu nyskiego to: 3 095 zł

Oczekiwane wynagrodzenie netto z uwzględnieniem cech społeczno-demograficznych respondentów:

- ✓ **Kobiety: 2 951 zł**
- ✓ **Mężczyźni: 3 252 zł**

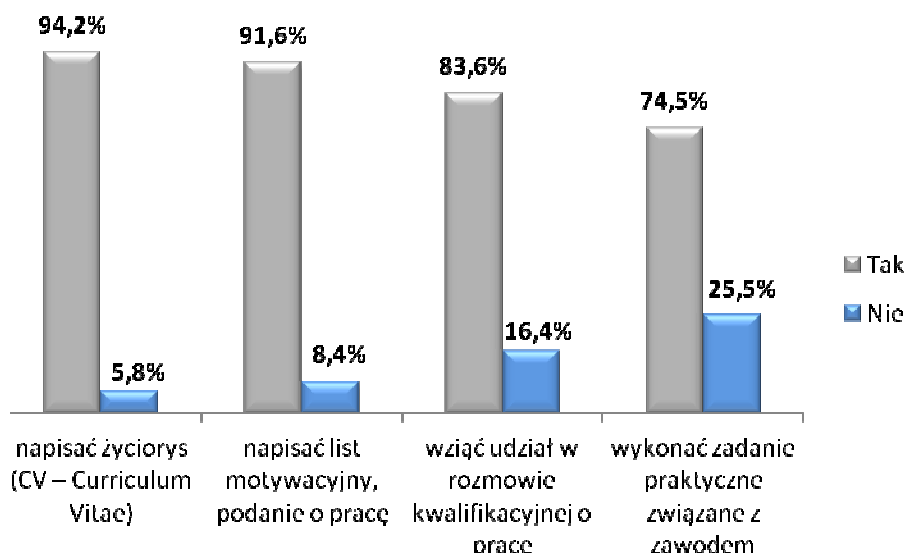
- ✓ **Liceum ogólnokształcące: 3 284 zł**
- ✓ **Zasadnicza szkoła zawodowa: 3 207 zł**
- ✓ **Technikum: 2 822 zł**

- ✓ **Obszar miejski: 3 021 zł**
- ✓ **Obszar wiejski: 3 172 zł**

Ocena kwalifikacji i umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem

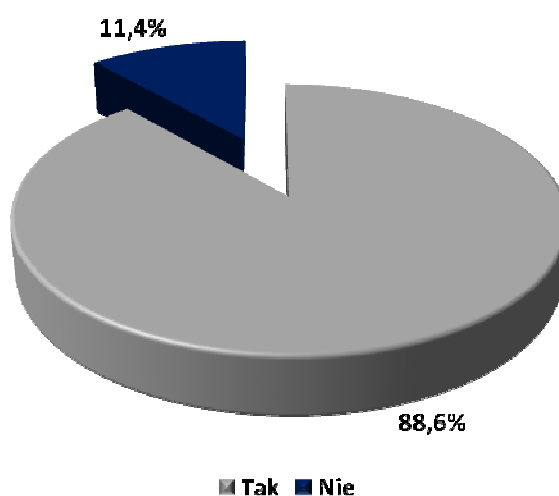
Celem badania była również diagnoza umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych związanych z procesem poszukiwania pracy. W poniższym podpunkcie szczegółowej analizie poddane zostały kwalifikacje i umiejętności posiadane przez uczniów, które są kluczowe w procesie poszukiwania pracy i zatrudnienia na rynku pracy. Ankietowani oceniali takie umiejętności jak: pisanie życiorysu, pisanie listu motywacyjnego – podania o pracę, prowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej o pracę oraz wykonywanie zadań praktycznych związanych z zawodem. Jak powszechnie wiadomo, niebagatelną rolę w ubieganiu się o pracę odgrywa umiejętność odpowiedniego przygotowania dokumentów aplikacyjnych, a także dobra prezentacja podczas rozmowy kwalifikacyjnej. Zdecydowana większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje posiadanie wyżej wymienionych umiejętności. Największy odsetek badanych – aż 94,2% uważa, że potrafi napisać życiorys, 91,6% list motywacyjny, 83,6% zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej, natomiast 74,5% wykonać zadanie praktyczne związane z zawodem. Uczniowie bardzo wysoko oceniają własne kwalifikacje związane z poszukiwaniem pracy. Każda z ocenianych kompetencji – umiejętności uzyskała zdecydowaną większość wskazań.

Wykres nr 30. Ocena kwalifikacji i umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy.

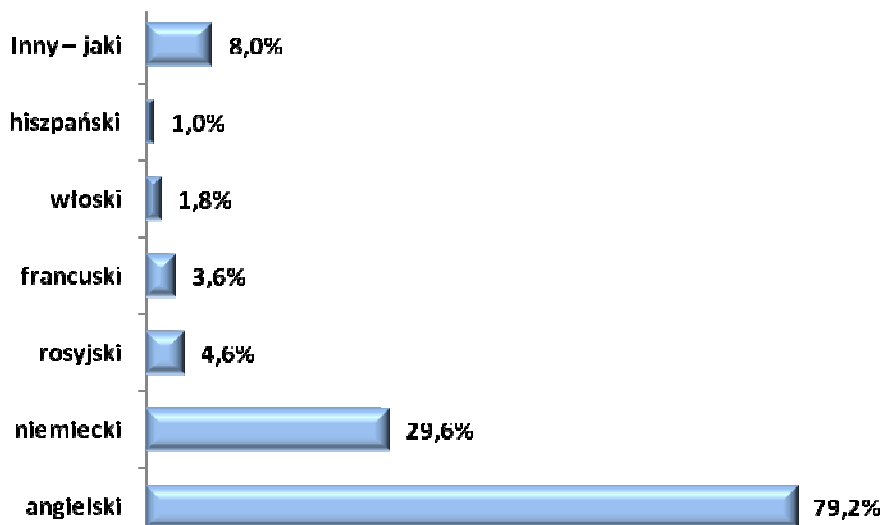
Kolejną niezwykle ważną kompetencją umożliwiającą efektywne poszukiwanie zatrudnienia jest umiejętność porozumiewania się w obcych językach. W dzisiejszych czasach wydaje się, że znajomość języka obcego jest przydatna w każdej pracy, poza pracą fizyczną i w związku z tym każdy pracownik powinien znać język obcy na tyle dobrze, aby móc się w nim porozumieć. Z deklaracji uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego wynika, że młode osoby w zdecydowanej większości 88,6% potrafią posługiwać się przynajmniej jednym językiem obcym. Należy zauważyć, iż co najmniej jeden język obcy zna aż 94,8% licealistów, 85% uczniów techników oraz 79,7% uczniów zasadniczych szkół zawodowych.

Wykres nr 31. Czy zna Pan(i) jakiś język obcy w takim stopniu, by porozumieć się z obcokrajowcami?

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych biorący udział w badaniu znają głównie język angielski. 79,2% badanych deklaruje, że zna ten język na tyle dobrze, aby porozumieć się z obcokrajowcem. Największe umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego posiadają licealiści. W najmniejszym stopniu uczniowie zasadniczych szkół zawodowych. Znajomość języka niemieckiego deklaruje około 29,6% badanych. Pozostałe języki obce zna zaledwie po kilka procent badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych i to na ogół w stopniu średnim lub podstawowym.

Wykres nr 32. Jaki zna Pani/Pan język umożliwiający swobodną komunikację?

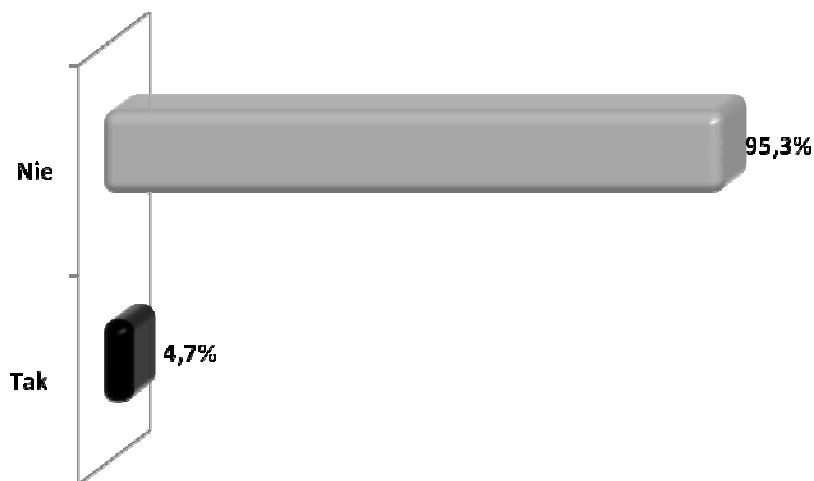

Korzystanie z doradztwa zawodowego

Młodzież kształcąca się w szkołach ponadgimnazjalnych często nie jest w pełni świadoma wagi podejmowanych decyzji edukacyjno - zawodowych, ponadto uczniowie nie zawsze potrafią sami podjąć decyzji zawodowej i rozpoznać w odpowiedni sposób własnych predyspozycji. Ze względu na trudności w trafnym określeniu optymalnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej uczniowie powinni mieć możliwość korzystania z profesjonalnej pomocy podczas podejmowania istotnych decyzji o przyszłości zawodowej. W związku z powyższym, z punktu widzenia projektu badawczego istotne było wskazanie, na ile uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego korzystają z usług doradztwa zawodowego lub z innych źródeł wsparcia w planowaniu rozwoju swojej kariery zawodowej. Doradztwo zawodowe jest dostępne dla wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu nyskiego. Często w szkołach ponadgimnazjalnych pracują doradcy zawodowi, w powiecie istnieją także poradnie zawodowe oraz Ochotnicze Hufce Pracy. Wsparcie oferują także często biura karier. Pomimo tego, że zakres i spectrum możliwego wsparcia jest szerokie - zaledwie 4,7% badanych przyznało, że korzystało z pomocy doradcy zawodowego lub innych instytucji w planowaniu dalszej kariery zawodowej. Takie wyniki są alarmujące, dlatego koniecznością wydaje się promowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego i poradnictwa dostępnego zarówno w szkołach, jak i zewnętrznych ośrodkach mogących wspierać uczniów w odpowiednim kształtowaniu swojej ścieżki zawodowo – edukacyjnej. Należy zwiększyć dostępność tego rodzaju usług oraz rozpowszechniać ofertę wśród uczniów nie tylko szkół ponadgimnazjalnych, ale także uczniów gimnazjum. W odniesieniu do typu

szkół warto zauważyć, że relatywnie największy odsetek uczniów liceów – 6,8% korzystało z pomocy doradcy zawodowego i zaledwie 3,8% uczniów techników oraz 2% uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Wyniki w sposób jednoznaczny wskazują na konieczność podjęcia działań promujących zalety korzystania z pomocy doradcy zawodowego oraz innych instytucji i organizacji we wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu nyskiego.

Wykres nr 33. Czy korzystał/a Pani/Pan z pomocy doradcy zawodowego lub innej osoby instytucji w planowaniu rozwoju swojej kariery zawodowej?

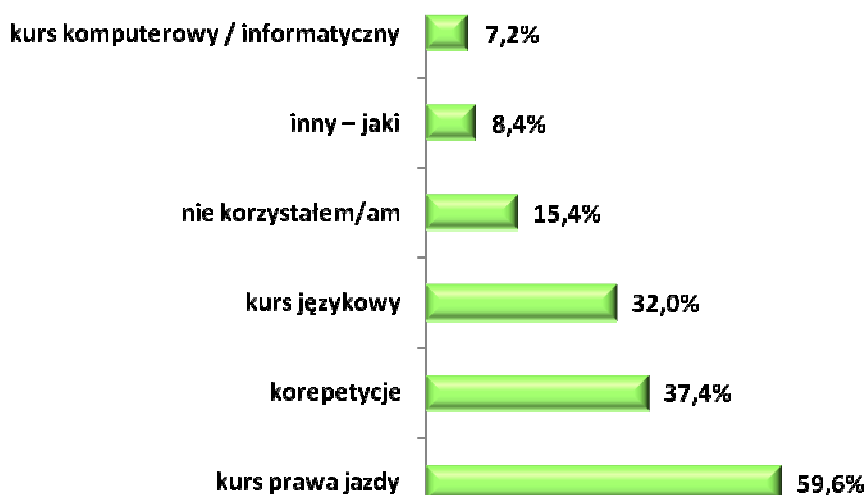

Uczestnictwo w dodatkowych, nieobowiązkowych formach nabywania wiedzy i umiejętności

Szczegółowej analizie poddano także inne umiejętności i kompetencje nabyte przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych w ramach nieobowiązkowych i dodatkowych form poszerzania wiedzy, które mogą być niezwykle istotne podczas poszukiwania zatrudnienia. Pytanie o uczestnictwo uczniów w dobrowolnych zajęciach, poza tradycyjnym systemem edukacji ukazuje także stopień zaangażowania uczniów w nabywanie cennych i dodatkowych kompetencji. Spośród dodatkowych umiejętności, które mogą być przydatne nie tylko z punktu widzenia kwalifikacji oczekiwanych przez pracodawców, ale także ze względu na możliwość mobilności przestrzennej w zakresie zatrudnienia, jest posiadanie prawa jazdy kategorii B. Według pozyskanych danych ponad połowa uczniów biorących udział w badaniu – 59,6% uczestniczy bądź uczestniczyło w kursie prawa jazdy. Najwyższy odsetek osób, które brały lub biorą udział w kursie prawa jazdy odnotowano wśród uczniów liceów ogólnokształcących – 64,1%. Kolejną bardzo popularną formą zajęć pozalekcyjnych są

korepetycje, w których uczestniczy – 37,4% ogółu badanych uczniów. Zgodnie z oczekiwaniami, głównymi uczestnikami zajęć dodatkowych z przedmiotów szkolnych są uczniowie liceów. W tego rodzaju zajęciach bierze udział, aż 52,9% licealistów. Tego rodzaju zajęcia mają na celu zapewne lepsze przygotowanie uczniów do egzaminów maturalnych. Z korepetycji korzysta także co trzeci uczeń technikum i zaledwie 7,1% uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Co trzeci uczeń szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego partycypuje w kursach językowych. Podobnie jak w przypadku korepetycji, z omawianej formy zajęć dodatkowych korzysta największy odsetek licealistów – 42,3%. Odsetek uczniów szkół ponadgimnazjalnych niekorzystających z dodatkowych form nabywania wiedzy i kwalifikacji wynosi 15,4%. Wśród respondentów, którzy nie korzystali z zajęć dodatkowych prym wiodą uczniowie zasadniczych szkół zawodowych – 20,4% oraz uczniowie techników – 19%. Tytułem uzupełnienia należy wspomnieć, iż w zajęciach komputerowych – informatycznych brało udział – 7,2% badanych.

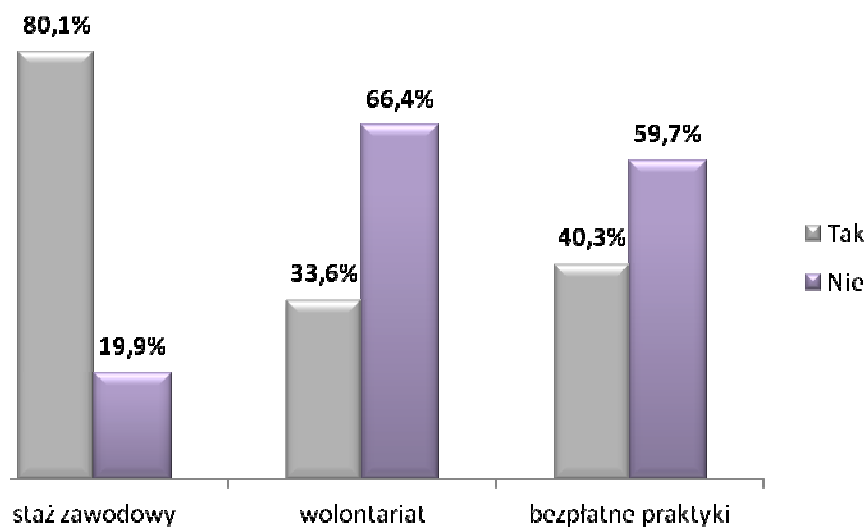
Wykres nr 34. Czy w trakcie nauki korzystał(a) Pan(i) z dodatkowych, nieobowiązkowych form nabywania wiedzy, umiejętności, kwalifikacji?

Zainteresowanie uczestnictwem w programach umożliwiających nabycie doświadczenia zawodowego.

Niezwykle ważną umiejętnością pożądaną i oczekiwaną przez pracodawców jest posiadanie doświadczenia zawodowego, które często warunkuje zatrudnienie potencjalnego kandydata do pracy. Uczniom szkół ponadgimnazjalnych zadano pytanie, czy byliby zainteresowani uczestnictwem w stażu zawodowym, bezpłatnych praktykach lub wolontariacie w celu zdobycia niezbędnego doświadczenia zawodowego. Przeprowadzone badania wykazały, że zdecydowana większość ankietowanych – 80,1% akceptuje możliwość nabywania doświadczenia podczas stażu zawodowego. W stażach zawodowych chcieliby uczestniczyć przede wszystkim uczniowie liceów ogólnokształcących – 84,2% oraz uczniowie techników – 82,7%. Odsetek uczniów zasadniczych szkół zawodowych zainteresowanych stażami zawodowymi wynosił – 65,1%. Na udział w pozostałych formach przyczyniających się do zdobycia cennego doświadczenia zawodowego zdecydowałby się zdecydowanie mniejszy odsetek badanych uczniów. W bezpłatnych praktykach skłonnych byłoby uczestniczyć 40,3% respondentów, w tym w szczególności 50,5% uczniów liceów, 34,5% uczniów techników oraz 26,6% uczniów zasadniczych szkół zawodowych. W najmniejszym stopniu uczniowie akceptują swój ewentualny udział w wolontariacie. Na taką formę zdobycia doświadczenia zawodowego zgodziłoby się 33,6% badanych. Z punktu widzenia typu szkoły, do której uczęszczają respondenci wynika, że w wolontariacie, w największym stopniu chcą brać udział uczniowie liceów – 36,4%, natomiast w najmniejszym uczniowie zasadniczych szkół zawodowych – 15,3%.

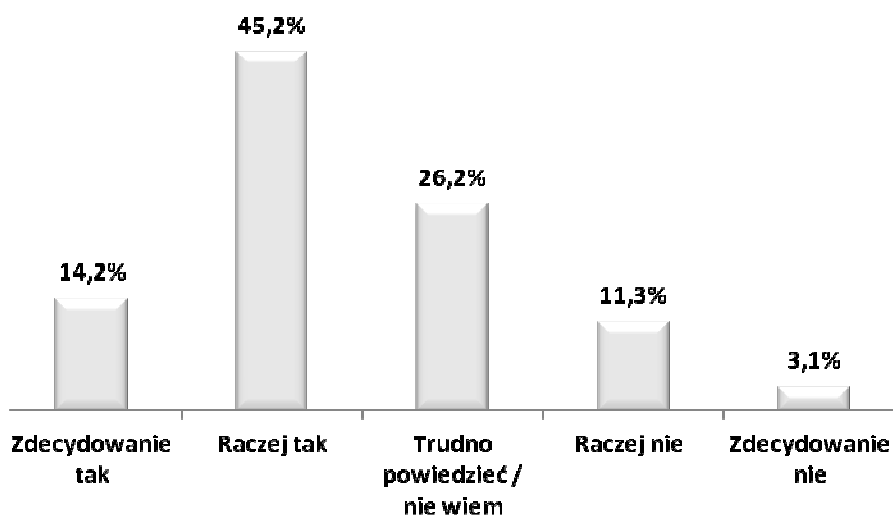
Wykres nr 35. Czy w celu zdobycia doświadczenia zawodowego byłaby/byłby Pani/Pan zainteresowana/y uczestnictwem w:

Wiedza dotycząca aktywnego poszukiwania pracy

Ostatnie pytanie, które zadane zostało respondentom dotyczyło umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Poprzez zadanie takiego pytania chciano zbadać, czy szkoły ponadgimnazjalne wyposażają ucznia w wiedzę na temat rynku pracy, możliwości uzyskania zatrudnienia na rynku pracy oraz sposobów poszukiwania pracy. Zgodnie z zaprezentowanymi na poniższym wykresie danymi – łącznie 59,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zdobyło w trakcie edukacji wiedzę dotyczącą aktywnego poszukiwania pracy. Tylko 14,4% badanych odpowiedziało, że takiej wiedzy nie posiada. Co czwarty uczeń szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego nie potrafił określić, czy posiada takie umiejętności. Interesująco prezentują się wyniki z uwzględnieniem typu szkoły ponadgimnazjalnej, do której uczęszczają uczniowie. Wiedzę na temat rynku pracy i aktywnego poszukiwania zatrudnienia posiada aż 71,1% uczniów zasadniczych szkół zawodowych, 63,1% uczniów techników oraz tylko 52,2% uczniów liceów ogólnokształcących.

Wykres nr 36. Czy posiada Pani/ Pan wiedzę na temat aktywnego poszukiwania pracy?

Podsumowanie i wnioski

Przeprowadzone badania wśród uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z obszaru powiatu nyskiego stanowią niezwykle cenne źródło informacji dotyczące wielu aspektów związanych z oczekiwaniami i aspiracjami przyszłych absolwentów. Pogłębione badania i analizy danych umożliwiły zdobycie szczegółowych informacji na temat postaw i planów związanych z własnym rozwojem zawodowym, jakie uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mają kilka miesięcy przed ukończeniem szkoły. Wyniki zaprezentowane w raporcie stanowią podstawę do optymalizacji działań ukierunkowanych na efektywne wsparcie uczniów w zakresie planowania ich dalszej kariery zawodowej lub edukacyjnej. Analizy wskazały, jakie plany odnośnie własnej przyszłości mają uczniowie, którzy kończą edukację w tak odmiennych typach szkół ponadgimnazjalnych, jakimi są: licea ogólnokształcące, zasadnicze szkoły zawodowe oraz technika. Poniżej przedstawiono główne konkluzje, które powstały na podstawie przeprowadzonych szczegółowych badań planów zawodowych i oczekiwań uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

1. Motywy wyboru szkoły i zadowolenie z decyzji o wyborze szkoły

Uczniowie decydując się na edukację w danym typie szkoły ponadgimnazjalnej kierowali się często odmiennymi motywacjami. Dla uczniów kształcących się w liceach ogólnokształcących najważniejsze motywy wyboru szkoły to przede wszystkim: dobra lokalizacja szkoły – 40,6% wskazań, opinia znajomych, kolegów – 34,6%, poziom nauczania – 29,9%, większe szanse dostania się na studia po szkole - 23,1% oraz prestiż szkoły – 20,5%. Dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych najważniejszymi czynnikami determinującymi wybór takiego typu szkoły były: zainteresowania 28,6% opinii, możliwość zdobycia zawodu - 20,4% oraz perspektywy pracy po ukończeniu szkoły - 14,3%. Natomiast czynniki implikujące wybór szkoły dokonane przez uczniów techników powodowane były: możliwością zdobycia zawodu - 41,7%, interesującym kierunkiem / specjalnością - 29,8% oraz perspektywami pracy po ukończeniu szkoły - 24,4%. Na podstawie wyników badań należy stwierdzić, że uczniowie, w większości przypadków dokonują świadomej decyzji w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej. Łącznie, aż 72,6% badanych wyraża zadowolenie z podjętej decyzji dotyczącej wyboru szkoły. Podczas analiz nie zaobserwowano istotnych różnic w rozkładzie odpowiedzi z punktu widzenia typu szkoły ponadgimnazjalnej, płci oraz miejsca zamieszkania.

2. Edukacja w szkole a przygotowanie zawodowe - jakość zajęć praktycznych

W opinii uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego to licea ogólnokształcące najgorzej przygotowują do podjęcia zatrudnienia. Taką opinię wyraziło, aż 35,9% respondentów kształcących się w takich placówkach. Zdecydowanie wyższej ocenili ten aspekt uczniowie techników – zaledwie 14,8% negatywnych wskazań i zasadniczych szkół zawodowych – 10,2%. Przydatność praktyk zawodowych i zajęć praktycznych zdecydowanie wyżej oceniają uczniowie techników – aż 52,3% pozytywnie ocenia efektywność praktycznego nabywania umiejętności zawodowych. Pozytywne oceny wskazane przez uczniów ostatnich klas zasadniczych szkół zawodowych były aż o 10% niższe od wskazań uczniów techników.

3. Plany po zakończeniu edukacji w szkole ponadgimnazjalnej

Zdecydowana większość uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych – 66,7% planuje podjąć dalszą edukację po zakończeniu szkoły. Co piąty uczeń ponadgimnazjalnych szkół z powiatu nyskiego chce podjąć pracę po zakończeniu nauki w obecnej szkole. Co dziesiąty uczestnik badania nie miał jeszcze sprecyzowanych planów edukacyjno – zawodowych. Największy odsetek osób niezdecydowanych co do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej odnotowano wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych – 17,3% oraz techników – 13,7%. Najbardziej świadomi swoich dalszych planów wydają się być uczniowie liceów ogólnokształcących, którzy w zdecydowanej większości planują dalszą edukację

4. Plany związane z kontynuowaniem edukacji, mobilność edukacyjna przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Wśród uczniów zamierzających kontynuować naukę zdecydowanie dominują uczniowie liceów. Przyszli absolwenci liceów ogólnokształcących niemal jednomyślnie preferują dalszą edukację. Według danych 86,7% licealistów chce kontynuować naukę po zakończeniu edukacji w obecnej szkole. Plany dotyczące dalszej edukacji wskazało 49,4% uczniów techników i 44,4% przyszłych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. Należy nadmienić, iż odsetek kobiet zamierzających kontynuować naukę po ukończeniu edukacji w obecnej szkole (76,9%) jest o ponad 20% wyższy niż odsetek mężczyzn planujących kształcić się po zakończeniu szkoły ponadgimnazjalnej. Większość uczniów ostatnich klas

szkół ponadgimnazjalnych chce kontynuować naukę w ramach studiów wyższych, w tym, co piąty badany chciałby studiować kierunki techniczne oraz studia na innym profilu (medyczne, turystyczne, wychowania fizycznego, rolnicze oraz wojskowe). Znaczący odsetek badanych 15,5% zamierza podjąć naukę na kierunkach społecznych, a 13,9% nauki humanistyczne. Co dziesiąty uczeń zamierza studiować nauki ekonomiczne oraz nauki ścisłe. Nauki przyrodnicze cieszą się zainteresowaniem 9,1% ankietowanych. Znaczna część badanych planuje kontynuować naukę w innej formie niż studia wyższe. Podnosić kwalifikacje na kursach i szkoleniach zamierza – 10,9% badanych, naukę w szkole policealnej chce podjąć 10,6% respondentów, natomiast 7,6% uczniów ostatnich klas ze szkół ponadgimnazjalnych wybiera szkołę uzupełniającą – 7,6%.

Analizując wyniki, można jednoznacznie stwierdzić, że większość przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (szczególnie uczniowie liceów ogólnokształcących oraz techników) opuści powiat nyski w celu kontynuowania edukacji. Ponad połowa uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego – 52,3%, którzy zamierzają kontynuować naukę po zakończeniu szkoły, chce kształcić się dalej w innym województwie niż województwo opolskie. Plany dalszej edukacji w województwie opolskim zadeklarowało 28,7% ankietowanych. Naukę w powiecie nyskim po zakończeniu szkoły ponadgimnazjalnej zamierza podjąć – 17,1% uczniów. Największą mobilnością charakteryzują się uczniowie ostatnich klas liceów – aż 66,7% badanych zamierza kontynuować naukę poza województwem opolskim. Najmniej mobilni przestrzennie są przyszli absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, którzy chcą kontynuować naukę w województwie opolskim - 45,7% lub w powiecie nyskim – 41,3%.

5. Plany zawodowe uczniów niezamierzających kontynuować edukacji

Wśród respondentów planujących rozpocząć pracę zawodową dominują uczniowie zasadniczych szkół zawodowych – 32,6% oraz uczniowie techników 32,1%. Odsetek uczniów liceów, którzy zamierzają rozpocząć pracę zarobkową po zakończeniu szkoły wyniósł 6,4%. Podobnie jak uczniowie planujący kontynuować naukę, większość przyszłych absolwentów, chcących podjąć pracę zarobkową po zakończeniu edukacji opuści powiat nyski w celu podjęcia zatrudnienia. Migracje poza teren powiatu nyskiego lub emigracje zagraniczne będą dominowały wśród osób planujących rozpocząć pracę zawodową. Według pozyskanych informacji, co czwarta badana osoba, chce podjąć pracę za granicą. W miejscu zamieszkania

zatrudnienia poszukiwać będzie 17% badanych, natomiast 11,7% w województwie opolskim. Migrację zarobkową na obszar innego województwa przewiduje 12,5% badanych respondentów.

6. Doświadczenia zawodowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Zdecydowana większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego – 71,3% pracowała kiedykolwiek zarobkowo. Jest to wysoki wskaźnik świadczący o relatywnie szybkim nabywaniu pierwszych doświadczeń zawodowych przez młode osoby. Z punktu widzenia płci wynika, że zdecydowanie większy odsetek mężczyzn, posiada pierwsze doświadczenia z pracą zarobkową. Doświadczenie z pracą zarobkową koreluje w istotny sposób z typem szkoły, w której uczą się respondenci. Większe doświadczenie zawodowe posiadają uczniowie ostatnich klas zasadniczych szkół zawodowych – 72,4% oraz uczniowie techników – 70,2%. Doświadczenie z pracą zarobkową uczniów liceów ogólnokształcących jest wyraźnie niższe.

7. Planowane działania podejmowane w sytuacji braku możliwości zatrudnienia

Plany emigracji zawodowej do innego kraju w sytuacji problemu ze znalezieniem pracy zadeklarowało aż 32,6% ankietowanych. Chęć dalszego dokończania się w przypadku braku zatrudnienia na lokalnym rynku pracy wskazało – 25,6% badanych. Zamiar założenia własnej działalności gospodarczej w przypadku braku pracy zasygnalizowało 13,4% badanych. Wyjazd za granicę w przypadku braku możliwości zatrudnienia na terenie powiatu nyskiego planują głównie uczniowie techników – aż 41,7% badanych zdecydowałoby się na emigrację zarobkową. Taką decyzję podjęłoby 30,6% uczniów zasadniczych szkół zawodowych oraz 23,5% uczniów liceów ogólnokształcących. Planowany kierunek emigracji w poszukiwaniu zatrudnienia to głównie: Niemcy – 26,8% wskazań, Wielka Brytania – 26% oraz Holandia 24,6%. Dalszą nauką, dokończaniem się, podnoszeniem kwalifikacji poprzez partycypację w kursach i szkoleniach, w sytuacji braku pracy, najbardziej zainteresowani są uczniowie liceów ogólnokształcących – 31,2% wskazań oraz uczniowie techników 20,2%. Na założenie własnej działalności gospodarczej w momencie niemożliwości uzyskania zatrudnienia zdecydowałoby się 15% przyszłych absolwentów liceów. Uczniowie zamieszkujący w miastach powiatu nyskiego są bardziej skłonni do kontynuowania nauki, zmiany lub poszerzania kompetencji i umiejętności w przypadku pojawienia się barier w podjęciu pracy

niż uczniowie zamieszkujący obszary wiejskie. Natomiast uczniowie z terenów wiejskich rozważaliby wyjazd zarobkowy do innego kraju w większym stopniu niż uczniowie z miast powiatu nyskiego.

8. Ocena własnych kompetencji w zakresie poszukiwania zatrudnienia

Łącznie 59,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zdobyło w trakcie edukacji wiedzę dotyczącą aktywnego poszukiwania pracy. Tylko 14,4% badanych odpowiedziało, że takiej wiedzy nie posiada. Wiedzę na temat rynku pracy i aktywnego poszukiwania zatrudnienia posiada aż 71,1% uczniów zasadniczych szkół zawodowych, 63,1% uczniów techników oraz tylko 52,2% uczniów liceów ogólnokształcących. Problemy w poszukiwaniu pracy w oparciu o posiadane kompetencje zawodowe zasygnalizowało łącznie 27,5% badanych respondentów, którzy uznali swoje szanse na znalezienie zatrudnienia jako niskie. Odsetek uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy postrzegają swoje szanse na zatrudnienie jako wysokie, wynosił łącznie 21,2%. Najniższej swoje obecne kompetencje zawodowe postrzegają uczniowie liceów – 30,8% wskazań negatywnych. Wyżej własne kwalifikacje oceniają uczniowie techników i zasadniczych szkół zawodowych. Zdecydowana większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje posiadanie kwalifikacji i umiejętności, które są kluczowe w procesie poszukiwania pracy i zatrudnienia na rynku prac. Według danych aż 94,2% uważa, że potrafi napisać życiorys, 91,6% list motywacyjny, 83,6% zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej, natomiast 74,5% wykonać zadanie praktyczne związane z zawodem. Według deklaracji uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nyskiego wynika, że młode osoby w zdecydowanej większości 88,6% potrafią posługiwać się przynajmniej jednym językiem obcym. Należy zauważyć, iż co najmniej jeden język obcy zna aż 94,8% licealistów, 85% uczniów techników oraz 79,7% uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych znają głównie język angielski – aż 79,2% badanych deklaruje, że zna ten język na tyle dobrze, aby porozumieć się z obcokrajowcem. Największe umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego posiadają licealiści. W najmniejszym stopniu uczniowie zasadniczych szkół zawodowych. Znajomość języka niemieckiego deklaruje około 29,6% badanych.

9. Oczekiwania i możliwości dotyczące przyszłej pracy

Zdecydowana większość badanych uczniów z terenu powiatu nyskiego chciałaby pracować w pełnym wymiarze czasu pracy - na pełny etat. Taką opinię wyraziło aż 80,9% badanych. Praca w pełnym wymiarze czasu – na pełny etat jest zdecydowanie najbardziej preferowana spośród pozostałych wymienionych w kafeterii odpowiedzi. Największym zainteresowaniem badanych cieszyłaby się praca w działalności produkcyjnej 23,6% wszystkich wskazań. Uczniowie chcą także pracować w instytucjach publicznych – jednostkach samorządu terytorialnego oraz wszystkich podmiotach o publicznym charakterze własności – 21% wszystkich opinii. Znaczny odsetek ankietowanych – 18,2% zamierza podjąć zatrudnienie w branży hotele i restauracje. Dużym zainteresowaniem respondentów cieszyłaby się także praca w takich branżach jak: transport, gospodarka magazynowa i łączność – 16,4%, budownictwo – 14,4% oraz obsługa nieruchomości i działalność związana z prowadzeniem interesów – 14,2%. Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują uczniowie szkół ponadgimnazjalnych powiatu nyskiego wynosi aż 3 095 zł, co ukazuje zupełny brak świadomości uczniów na temat realnej sytuacji na rynku pracy.

10. Zainteresowanie uczestnictwem w programach umożliwiających nabycie doświadczenia zawodowego.

Przeprowadzone badania wykazały, że zdecydowana większość ankietowanych – 80,1% akceptuje możliwość nabywania doświadczenia podczas stażu zawodowego. W stażach zawodowych chcieliby uczestniczyć przede wszystkim uczniowie liceów ogólnokształcących – 84,2% oraz uczniowie techników – 82,7%. Odsetek uczniów szkół zasadniczych zawodowych zainteresowanych stażami zawodowymi wynosił – 65,1%. W bezpłatnych praktykach skłonnych byłoby uczestniczyć 40,3% respondentów, w tym w szczególności 50,5% uczniów liceów, 34,5% uczniów techników oraz 26,6% uczniów zasadniczych szkół zawodowych. W najmniejszym stopniu uczniowie akceptują swój ewentualny udział w wolontariacie. Na taką formę zdobycia doświadczenia zawodowego zgodziłoby się 33,6% badanych.